BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU KARADUT 69

Bedri
Rahmi
Eyuboğlu

KARADUT 69

bilgi yayınevi

BİLGİ YAYINLARI 71
ŞİİR DİZİSİ 4

Birinci Basım
Nisan 1969

BİLGİ YAYINEVİ
Sakarya Caddesi 8
Telf. 17 74 03 - 12 50 67
Yenişehir, Ankara

BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU

KARADUT 69

BİLGİ YAYINEVİ

Bilgi Basımevi - Ankara, 1969

İÇİNDEKİLER

Yaradana Mektuplar	9
Birinci Mektup .	11
İkinci Mektup	13
Üçüncü Mektup	14
Dördüncü Mektup: Ben Senin Hayranınam	16
Beşinci Mektup: Kendimi Kendim Yaratsaydım	17
İstida	18
İkinci İstida	19
Ölüme Dair	20
Ne Mümkün	21
Elhamdülillâh	22
Ölüler Dileniyor	23
Can Eriği	24
Can Kuşudur...	25
Bir Müşkülümüz Var	26
Açıl Toprak Açıl	27
Gözlerimin Bahçesinde	29
Yıkansın Gözlerim Yıkansın	30
Oğlum Mehmede Gökyüzünü Takdim Ederim	31
Oğlum Mehmede Evlerimizi Takdim Ederim	32
Oğlum Mehmede Meyvelerimizi Takdim Ederim	33
Oğlum Mehmede Ağaçlarımızı Takdim Ederim	34
Sana Acımayı Öğreteceğim	35
Yalnızlık .	36
Aslını Ararsan	37
Oğlum Mehmede Büyük Şehirleri Takdim Ederim	38
Ve Bir Gün Aklın	39
Bahçeler Dolusu	40
Uyumak	42
Kırk Odalı Konak	43
Beni de Götürün	45
Hele Bir Başlasın	46
Kiraz Ayı Geliyor	47
Bir Şahit Aranıyor	49
Sıkı Tutunun Günahlarım	50

Bahar-ı Teranedar 51
Dağlar ve Evler 53
Yar Yüreğim Yar 54
Geçti Gider 55
Saadet 56

Karadut 57
Acımak 59
Yar Yüreğin Yar 61
Ebabil Kuşları 63
Hizmetçiler 64
Sen Büyürken 67
Devlete ve Millete Dair 68
Bahar ve Biz 69
Şehirdekilere Gazel 70
Yeşil 71
Karınca Kaderince 72
Param Parça 73
Biz de 74
Sarhoşum 75
Sabah 76
Meseledir 77
Çıkmaz 78
Miskin 79
Erimek 80
Sevinsin 81
Durulsana 82
Susadım 83
Bir Gemi Vardı 84
Körolası 85
Müjde 86
Keklik Simalı 87
Bir Yaz Geçti 88
Kara Sevda 89
Karadut 90
Sitem 92
Talaslı 93
Hüzün Geldi 95
Taze Taze 96
Gitti Gider 97
Karadut II 98

Tadım Benim 99

Tuz 101

Güzel ile Faydalı 103
İnsan Kasidesi: Yaradana Mektuplara Cevaptır 110
Büyük Şehir 112
Eren'e Mektup . 114
Çil Çil 116
Sakal Makal yahut Aferin Oğlum Ahmet Bu Yolda Devam Et 117
Yollara Yollara 118
Bir Porsiyon Dünya 119
Yazma Destanı 121
Türküler Dolusu 124
Küçük Ressam 129
Pul Pul 130
Çeşme 131
Can İlâhisi 132
Çürümek 133
Akıl İle Gözün Hikâyesi 134
Cücüklü Soğan 135
Minare ile Meneviş 136
Sevda Üstüne 137
Dolmuş 138
Üçüncü Tekerlek 139
7 Tane Erik Ağacı 141

Merhaba Yeşil . . 143

Merhaba Yeşil . . 145
Nen Var Canım Kardeşim yahut Kırmayanm... 147
Yaaaaa... 148
Gön 149
Biri İnsan Biri Allah 151
Karabiber 152
447 Tırnak Numaralı Beyaz At 154
Bir Dilim Deniz 156
Çakıl 157
Denizli Destanı 158
İstanbul Destanı 159

Bigüzel . 177

Üçdil 179

Bigüzel 181
Lorca'ya 182
Kul Köle 185
Tuz 185
Körpe Gelin 186
Mor 190
Deniz Türküsü 191
Soyun Piloğlu Piloğlu 194
Mavi Portakal 196
Petekkıran 197
Taşlar 198
Dişi Oğlu Dişi 199
Ürgüp 200
Kağnı 201
Gönen Yollarında 202
Tezek 203
Âşık Veysel'e Selâm 204
Sabır İle Koruk 206
Karadayı'ya Mektup 208
Mürdüm 210
Deli mi Ne?... 212
New York Notları 213
Karınca 214
Arkadaş Dökümü 215
Gitti Gidecek 216
Mezar Taşında 217
Tırnaklı 218
Bir Gün 219
Topraksı 220
Mavi Tohum 221
Kâğıt Gemi 222
Çizgi 223
Selâm ile Haram 224
Şipşak 225
Mor Gelin 226
Uzak Reis!... 227
Keçiyi Yardan 229
Kültürlü Kişi 230
Dikine Perdah 231
Zindanı Taştan Oyarlar 232
Trabzon Deyince... 235

Yaradana Mektuplar

Birinci Basım 1941
İkinci Basım 1953
Üçüncü Basım 1956
Dördüncü Basım 1969

Birinci Mektup

1

Yıldızların, çivilediğin yerdeler,
Bulutların, eksik olmasınlar,
Hep aynı minval üzere, senden gelip sana giderler.

2

Güneşin böler günlerimizi
Bir portakal gibi ortasından ikiye,
Yarısını kulların yer, yarısını geceler.

3

Denizlerin senin elinle doldurduğun kâsede çalkalanmaktadırlar.
Ne bir damla artmış, ne bir damla eksilmişlerdir.

4

Dağların bizim ayağımıza çok bol geldi;
Onları bir defa bile giyen olmadı.
Daha dün elinden çıkmış gibi hepsi yepyeni
Şimdilik eskiyen bir şey varsa ömrümüzdür!

5

Sorup duruyoruz:
Niçin nüfus kütüklerinde her gün yeni bir isim,
Kitaplarda yeni bir kahraman?

6

Biz ölen ağaçları yontup
Gemilerimize direk yaparız.
Bizim canlarımızı alan acep onlarla ne yapar?

7

Saksılarda hep aynı karanfiller açıyor Tanrım.
Niçin biz bir defa doğuyoruz?

8

Toprağında hep aynı lezzet,
Hep o kahrolası, o çıldırtıcı, o obur bereket;
Yedi kat yerin dibinde hep aynı muamma, aynı kasvet, aynı hüzün,
Ve hep aynı meyve, aynı dilimler, aynı hediye gündüzün
Başımızın üstünde aynı bulutlar,
Ve hep o külâh gibi kulaklarımıza kadar geçirilen gökyüzün.
Toprakta aynı başak, aynı buğday, aynı taneler
Bize her gün yeni bir beşik, yeni bir ömür
Sana göz bebeklerimi gönderiyorum, Âdem Babamıza götür
Zahmet olmazsa, onları kafatasındaki boşluğa taksın;
Şöyle evire çevire bir baksın
Ve söylesin sana intibalarını.
Bunlar aynı gözbebekleri değil Tanrım!
Toprakta aynı başak, aynı buğday, aynı taneler
Fakat bu gözbebekleri neler gördü, neler gördü, neler!...

9

Hüvelbaki diyerek el pençe divan duruyor,
Lâhid lâhid, servi servi, nöbet bekliyoruz,
Sık dokuyup, ince eliyoruz.
Şaka bertaraf
Ömürlerimizi birbirine ekleyip sana doğru geliyoruz.

İkinci Mektup

Kusura bakma idare etmez.
Bir avuç toprak nemize yetmez.

Sen, istediğin kadar bize cennetini methet.
Göklerine zümrüt döşe ve hurilerle tefriş et.
Sen gel benim canımı al, sonra da cennete ilet
Sen onu cinlere vâdet, cansız neme lâzım cennet
Sen bana canımı terket, kara toprak bin bereket.

Pazarlık etmek istiyorum.
Hiç olmazsa, son nefeste, eğil kulağıma söyle
Sırrını ver, canımı al. Sırrını ver, canım helâl!
Söylemezsen haram olsun yirmi tırnağım yakanda
Bunu hatırlatıp dursun!

Ne hikmettir:
Benimle başlayan dünya benimle bitmez.
Benimle geldi bu kervan, benimle gitmez.
Benim için açtı bu güller,
Oylum oylum, katmer katmer;
Her biri bir cennet değen
Yedi veren karanfiller.
Bunları hep birer birer,
Elimden alıverdiler;
Sonra okuyup üfleyip
Toprağa salıverdiler.

Bu ne mene iştir ki:
Yarap! Niçin bu dünyaya diri gelinir,
Acep niçin cennetine diri girilmez?
Elimde büyüyen ömrüm kapar giderler.
Kapar bir çıkınıza sapar giderler.
Bu ömür kaskatı geriliverir
Kapının önüne seriliverir.
Elinle boynuma taktığın ömür;
En güzel hediyen, geri verilir.

Üçüncü Mektup

1

Al gözüm seyreyle
Hep aynı hikâye
Hep aynı türküler
Hep aynı kinaye.

Sevaplara borazan
Günahlara tabut
Balıklara banka
Alıklara bulut
Sen bunu kırk gün kırk gece unut!

2

Al gözüm seyreyle:
Hep aynı hikâye
Mahpusa mendil kadar bir gök parçası
Şaire gökleri tımar için bir kaşağı
Ressama tosun gibi bir ebemkuşağı

3

Al gözüm seyreyle
Hep aynı hikâye
Yine aynı Âdem
Yine aynı Havva
Yine aynı elma
Yine aynı armut
Kalanlara yâsin
Gidenlere mevlût
Sen bunu kırk gün kırk gece unut!

Fidana sormuşlar: — Niçin büyürsün?
— Tohum itiyor, demiş.

Tohuma sormuşlar: — Niçin itersin?
— Toprak rahat bırakmıyor! demiş.

Toprağa sormuşlar: — Niçin tohumla uğraşırsın?
— Sebebini toprak olduğun zaman kulağına söylerim, demiş.

Nara sormuşlar: — Tanelerin kaç tane?
— Yiyenler saysın bana ne, demiş?...

Güle sormuşlar: —Niçin kokarsın?
— Bu benim ibadetimdir, demiş.

— Kavakağacı sen hiç dua etmez misin? demişler.
— Nasıl etmem demiş; benim boyumun yarısı toprağa gömülüdür. Benim topraktaki parçam dua eder; ben secde ederim!
Kavağın dibini kazmışlar. Kavak devrilmiş ve devrilirken kavak ağacının dua ettiğini duymuşlar.

Bir buluta sormuşlar: — Güzel bulut, sen niçin ele avuca sığmazsın?
— Ele düşersem beni ata benzetenler arabaya koşar. Bakraca benzetenler kuyuya atar. Ayıya benzetenler oynatır. Mendile benzetenler burunlarını silerdi! demiş.

Yıldızlara sormuşlar: — Niçin bizden bu kadar uzaklarda yanar tükenirsiniz?
— Ya sizin göz bebekleriniz demişler, niçin biz açılırken onlar kapanır?

Dördüncü Mektup

Ben Senin Hayranınam

Işık gibi südün
İnsan gibi dölün
İsâ gibi kulun
Kur'ân gibi dilin var.
Ben senin hayranınam!

Bahçelerin var nur içinde
Horoz sesi değmemiş göklerin var
Benim içimde: kat kat
Cennetinden bahar taşır
İki gözüm iki sepet.
Ben senin hayranınam!

Bu can âzat!
Beni cennet kapısında gözet
Senden bana kalan dünya
Benden sana kalan ahret.
Ben senin hayranınam!

Beşinci Mektup

Kendimi Kendim Yaratsaydım

Kendi çamuruma kendimi katsaydım
Kendimi kendim yaratsaydım!
Evvelâ eldiven gibi çevirip tersine içimi, günahlarımı ayıklardım.

Ağrılarımı yakalayıp bellerinden,
Şüphelerimi tutup ellerinden denize atardım.

Bir beygir olur insan oğlunun asfaltına işer,
Sevgilimi gördüğüm yerde kişner,
Sevmediklerime de basardım çifteyi.
Kendimi kendim yaratsaydım,
Kendimi kendime göre yaratırdım.
Takvimden asırları siler
Yılları süpürür,
Günleri azat eylerdim.
Kendimi kendim yaratsaydım,
Uçan bulutları durdururdum
Onlarla içimin en güzel yerinde
Bembeyaz bir mabet kurdururdum
Ne deliler gibi güler,
Ne de serviler gibi ağlardım;
Ve günlerden bir gün kapının eşiğine,
Nar taneleri gibi serpip kanımı
Ve kendi elceğizimle bir karanfil gibi koparıp canımı,
Pencerenin demirlerine bağlardım.

Pazarlık etmeden ağlardım
Hiç bir şey beklemeden
Ne serin bir köşe cehenneminden
Ne bir mâhur beste cennetinden!

İstida

Yarab!. İnsan oğullarından çektiğim yeter
Gökyüzünden benim hisseme düşeni ver
Altına dilediğim gibi ömrümü sereyim
Mendil kadar olsun tarlamı ayır
Beni doyuracak ağacı göster.

Rabbim!.. İnsan oğullarından çektiğim yeter
Yalnız senin ellerin gezinsin ömrümde
Beni yalnız sen mahkûm eyle sen azat
Ve yalnız sen canımı iste benden ki
Nereye saklayacağımı şaşırmadan vereyim.

İkinci İstida

Yusufcuk kuşu incir ağacına kondu
Balları damlayan incirleri delik deşik etti
Sonra metelik vermeden çekip gitti.
Ben de incirlere uzanacak oldum
Kıyametler koptu
Altın teraziler kuruldu
Ahret sualleri soruldu.
Yarab!. Beni de Yusufcuk gibi bahçelere
Kırlangıç misâli mevsimlere uçur!
Senin elinden çıksın rızkım
Beni sen acıktırdın sen doyur
Bensiz boy atsın başakların
Bensiz kabarsın karpuzların
Çilekleri halkederken bana mı sordun.
Beni rezil rüsvay etme Tanrım
Ben bir misafir kulunum
Kölen değil, kölen değil.

Ölüme Dair

Ölümü zararsız bir mahlûk haline getirmek istediler
Göz yaşını icat ettiler.
Kimisi tuzunu az buldu kimisi çok,
Velhasıl beğenmediler.
Ölüme kardeş gibi ısınmak istediler;
Kabristanın tuttular elinden
Şehrin orta yerine getirdiler,
Taş üstüne taş kodular
Üstüne nakış oydular.
Serviler açıldı orta yerinden
İçerisine rengârenk kuşlar
Yemyeşil dualar dolduruldu.

Ölüme kardeş gibi ısınmak istediler.
Şiiri seferber eylediler
Dolaştı asırlarca mısralar kabir kabir
Salındı servilerden yiğit besteler
Şiiri seferber eylediler
Ve elbirliği ile
Gökyüzünün en münasip kutında
Mükemmel bir cennettir kuruldu
Ve üzerimize güller
Mezkûr cennette har vurup harman savurdu ölüler

Ne Mümkün

Ölüme kardeş gibi ısınmak istediler
Fakat ne mümkün ölüme ısınmak, ne mümkün!..
Can ağlar dururdu giderayak
Halbuki ona ne güzel şeyler öğretmişlerdi
Ahretini karış karış donatmışlar
Toprağını gelin gibi süslemişlerdi
Ne mümkün ölüme ısınmak, ne mümkün!...
Toprağa değer değmez taş kesildi sureler
Dili tutuldu âyetlerin
Çil yavrusu gibi dağıldı ilâhiler
Ve korkularından
Krepdöşenden donlarına işediler
Tombul parmakları kınalı nankör melâikeler.

Elhamdülillâh

Meyveler birbirlerini ısırmadan büyüdüler
Büyük balıklar küçük balıkları yedi
Biz de büyük balıkları yedik Elhamdülillâh.
Su hissesini aldı güneşten
Yaprak rengini
Toprak kendi lezzetile sarhoş Elhamdülillâh.

Pırnalların mahcup saltanatını
Kaplumbağaların avret mahallerini
Dağların en mahrem yerlerini gördüm.
Ormanın en karanlık yerinde
Günahların en katmerlisi
Ve gözümün nurundan bir salkım
Ilık denizlerinde beyaz gemiler ıslattım.
Avuçlarımın içersinde mahpus biçimi hazzın
Ve nur
Bir kırlangıç sürüsü gibi göçüp gider
Gözlerimizden Elhamdülillâh.

Elhamdülillâh Elhamdülillâh
Göklerin bittiği yerde başladı Allah
Ve biz aklı nâçar azat eyledik Elhamdülillâh

Ölüler Dileniyor

Turuncu yol iki dilim
Ve bir incecik yağmur yağardı
Birdenbire mezar taşlarında açılıverdiler
Yaprağı beyaz, dikeni beyaz
Avuçları bembeyaz güller
Ve ölüler dilenmeğe başladı.

Turuncu yol iki dilim
Mezar taşlarını öpelim gelin,
Hem niçin ağaç alıp başını
Bu kadar uzaklaşsın ölülerimizden
Biz en büyük günahımız gibi
Saklayalım canımızı geçerken
Servi boyundan utansın
Toprak şehvetinden!

Turuncu yol iki dilim
Mezar taşlarını öpelim gelin,
Yalnız Allah rızası için söyleyin
Murdar hatmilerin arkasında
Ölüler dilenmesin.

Can Eriği

Bir kelime buldum çın çın öter;
Adı candır.
Bir erik kopardım can dalından;
İçi can dolu,
Adı can, yaprağı can, lezzeti candır.
Bir gölge düştü önüme dedi ki:
Bir yüküm var benden ağır
Bir yüküm var beni taşır
Adı candır.
Toprak dedi ki:
Can Allahın yongasıdır
Fakat ben bir deri bir kemik kaldım.
Bir de misafirim var adı candır.

Işık dedi ki:
Renklerden, kokulardan,
Seslerden önce koşup geldim
İnsan oğluna nur topu gibi
Bir müjde getirdim,
Adı candır

Can Kuşudur...

Can kuşudur gelip düştü tene.
Günahım kadar yadırgamadı yerini
Ve sonuna kadar açtı
Ömrümün pencerelerini.

Can kuşudur gelip düştü tene
Ürperdi birer birer mercan dalları
Acep nereye gizlendi can?
Ne ayak sesi duyulur içimde
Ne şarkı söyler
Acep nereye gizlendi can?
Can kuşudur gelip düştü tene
Bir yuvadır kuruldu çerden çöpten
Komşu bahçelerden susam
Uzak denizlerden yosun taşındı
Gerildi kulağın zarı
Gürül gürül akmağa başladı nur gözlerimizden.

Can kuşudur gelip düştü tene
Bir yuvadır kuruldu çerden çöpten.
Günlerden bir gün
Durup dururken
Can kuşudur havalandı içimden
Yuvası mercan dallarına asılı kaldı
Can kuşudur havalandı içimden
Yuvası henüz sımsıcaktı.

Bir Müşkülümüz Var

Ne gülden rengini dilendik
Ne de gölgesini ayırmak istedik ağacından.
Olmayacak dualara âmin demedik
Toprağın delip böğrünü
Bir ömrün rızkını bir günde yemedik

Rüzgâr esti üfürdü
Ölüm aldı götürdü, boş verdik.

Biliriz niçin kan dökülür
Anladık niçin yer, büyük balıklar küçüklerini
Yalnız ara sıra Seni arandık Rabbim deliler gibi
Sonra.. unuttuk

Bir tek müşkülümüz var, halledilemedi
Sekiz karılı peygamberler bile bu sırrı çözemedi
Karnımız acıkır, sürülerce mahlûkun derisini yüzer
Yeriz etini
Niçin insan oğlu diri diri gömer Rabbim,
Nur topu gibi şehvetini?

Açıl Toprak Açıl

Açıl toprak açıl
Kurulsun sofralar!
Boğazına kadar öze boğulsun tohum
Çatlasın bereketinden dağlar
Gözümüz gönlümüz doysun

Açıl toprak açıl
Boy atsın birden yoncalar döne döne
Batırsın köklerini çınar kana kana
Serin köpüklü usare kuyularına.

Açıl toprak açıl ·
Bağrında gün görmemiş bir sürü bahar
Bizim bir tutamı yeşermedik bahçelerimiz var
Toprağın altında el değmedik kız gibi
Mevsimlerin var bekleşip durur
Üstünde bahara hasret gidenler var ne buyrulur?

Açıl toprak açıl
Yabani incirin dallarına süt yürüsün.
Bize meyvelerini dirhem dirhem sunan
Emektar ağaçlarından özünü
Piç fidanlardan meyveni esirgeme
Açıl toprak açıl!
Bire on veren başak bin versin
Bize gölgesinden başka
Verecek şeyi olmayan kısır dallar;
Yepyeni meyvelerle bezensin.

Açıl toprak açıl
Donansın bahçeler
Toprağın altında yakası açılmadık bir sürü bahar;
Üstünde bin baharı bir anda taşıyacak
Tosun gibi ağaçlarımız,
İştihası yerinde bahçelerimiz,
Maşallahı alnının ortasında yazılı
İneklerimiz var.
Açıl toprak açıl!
Ver Allahım ver!
İnsan oğlu bir baş soğanla
Bir dilim ekmeğe değer.

Açıl toprak açıl dedik açılmadı
Toprağın altında mühürlendi kapılar
Tohumların ağzını bıçaklar açmaz oldu
Boyu devrilesi bir bahara kadar.

Açıl toprak açıl dedik açılmadı
Mevsimler
Henüz doğmamış sabilerin rızkıdır dediler,
Toprağın altında ne var ne yok kilitlediler
Sabiler doğdular, büyüdüler
Acıktılar
Evvelâ tırnaklarını
Sonra da birbirlerini yediler
Açıl toprak açıl dedik açılmadı
Senin anlayacağın
Toprak bizi doyurmadı.

Gözlerimin Bahçesinde

Gözlerimin bahçesinde buram buram tüten yollar
Gözlerimin çeşmesinden dizi dizi içen kuşlar
Gözlerimin avlusunda taşan havuz
Gözlerimin can evine yuva kuran güvercinler
Gözlerimin arkasında tıpış tıpış gezen cinler
Gözlerimin kubbesinde çınlayan billûr
Gözlerimin camlarına yağan yağmur
Gözlerimin cennetinde gülen bahar
Gözlerimin arkasında ne var?

Yıkansın Gözlerim Yıkansın

Soyunsun gözlerimin cilâsında
İçersinden aydınlanmış tarlalar
Soyunsun beyazlığı içlerinden gelen evler
Soyunsun utancını arzular
Yıkansın gözlerim yıkansın!..

Soyunsun gözlerimin cilâsında
Gelmiş, gelecek bütün kızlar,
Soyunsun hafızanın insan gözü değmemiş yerinde
Sineler, buseler, arzular
Ve bütün bir ömür
Lâhzada harcansın
Yıkansın gözlerim yıkansın!

Oğlum Mehmede

Gökyüzünü Takdim Ederim

Ve işte Mehmedim gökyüzü denilen nur
Uzanabilirsen uzan
Dokunabilirsen dokun
Ömrün boyunca başının üstünde sallanıp durur.

Ve bir gün
Yüz paralık bir cep aynası gibi
Kırılır göz bebeklerinde
Islak bir bulut parçası;
Birkaç kırmızı kiremit
Ve dut yaprakları içersinde.

Evlerimizi Takdim Ederim

Şu karşıdaki delikli kutuya ev derler
İnsan oğulları burada yer burada içer
Ve daha tuhaf tuhaf işler görürler.
Bunların çoğu ayıp şeylerdir söylenmez
Evlerimizin üstü kapalıdır.
Ve bütün şairler gökyüzüne pencereden bakarlar
Halbuki kuş yuvalarının üstü açıktır.
Ve kuşlar şiir yazmazlar.

Meyvelerimizi Takdim Ederim

İşte armutlarımız çırılçıplak
Ne avret mahallerinde yaprak
Ne de kendilerini verirken naz ederler
Üç aylık sabinin gülüşü
Yağmurun kendiliğinden dökülüşü gibi
Herşeylerini verirler
Yabana atma meyvelerin şehvetini tosunum
Şehvetle nur
Yalnız meyvelerin cennetinde
Haşrüneşr olur
Dalından ayrılan meyveye kulak ver
Hâlâ içerisinde toprağın uğultusu
Ve için için akan serin çeşmeler.
Isır meyveleri tosunum birer birer
İnsan oğlu cennetlerin en güzeline
Meyveleri ısırarak girer.
Oğlum Mehmede meyvelerimizi takdim ederim
Dilerim Allahtan
Meyve ağaçları sıralansın ömrün boyunca
Hazzın biri tükenmeden
Öteki yansın dallarda alev alev
Ve rüyalarına salkımların buğusu dolsun
Cürmün çağla taşlamaktan
Yaran böğürtlen dikenlerinden
Ölümün ağulu dutlardan olsun.

Ağaçlarımızı Takdim Ederim

Şu karşıki yeşil yumağa ağaç derler
O da senin gibi elimizde büyüdü
Yalnız ne altını kirletir
Ne de öksürürdü.
Biz bu ağaçları uzak ormanlardan getirdik
Meyveleri zehir zıkkım
Dalları diken içersinde,
Köklerini köstebekler kemirirdi
Biz bu ağaçlara evlât gibi baktık tosunum
Onlar da bizden hiç bir şey esirgemediler
Ne bir mevsim atladılar
Ne bir hasat gizlediler
Bir gün gölgelerine evlerimizi kurduk
Dallarına salıncaklar,
Cıvıl cıvıl kuşlar dadandırdık yuvalarına
Biz ölürken hakkımızı helâl ederiz ağaçlara
Onlar da arkamızdan kendi dillerince
Helâl olsun derler.

Sana Acımayı Öğreteceğim

Sana acımayı öğreteceğim
Ve sonra en güzel tahammür eden günahımızı
Sana tembelliği öğreteceğim.
Sana uzak memleketlerden bahsedenlerin
Dili tutulsun
Sana bir incir yaprağına bakmasını öğreteceğim

Kendi avuçlarının içinde seyahati
Ve gökyüzünün her yerde mavi olduğunu öğreteceğim.

Yalnızlık

Sana yalnızlıktan bahsedeceğim

O gün bu gün yalnızlıktan ödümüz kopar
Bir Allah tasavvur et yapayalnız
Bir Allah tasavvur et ki henüz
Kullarını yaratmamıştır
Bir Allah tasavvur et ki
Kullarından mahrum ola.
Yeryüzünden mahrum.
Gözleri var nur erişmez
Kulakları var ses ulaşmaz
Kolları var can kavuşmaz
Ne burun deliklerinde bir tutam koku
Ne derisinde gölgeler gezinir
Bir Allah tasavvur et ki henüz;
Kullarını yaratmamıştır.

Aslını Ararsan

Ben yalnız seni büyürken gördüm Mehmedim
Aslını ararsan;
Biz bu dünyada her şeyi olmuş bitmiş bulduk.
Gökyüzü çoktan çatılmış
Toprak yuğrulmuş sıcağı sıcağına
Petekler dolmuş ağzına kadar
Narlar yarılmış
Aslını ararsan
Ne mevsimlerin birbirine değdiği yeri
Ne bulutları, ne karanfilleri
Ne yıldızların, niçin uçtuğunu
Ne de insanların niçin göçtüğünü biliriz.

Aslını sorarsan
Biz bu dünyada her şeyi olmuş bitmiş bulduk
Hayatı kırk yıllık bir dost gibi yanıbaşımızda
Ölümü göz kapaklarımızın eşiğinde
Ve adlarımız
İbibik kuşu gibi başımızın üstüne konmuş!

Büyük Şehirleri Takdim Ederim

Sana büyük şehirlerden bahsedeceğim;
En büyük camiler orda kurulur
En küçük mezarlar orda kazılır
En kara yazılar orda dizilir
Yüksek minarelerde selâ verilir
Civar hanelerde zina edilir.
Büyük şehirlerde yalan söylenir tosunum.
Halbuki küçük köylerin
Mezarlığı bile yoktur.

Büyük şehirlere bağlanma Mehmedim
Öyle bir şehre yerleş ki
Küçük fakat bizim olsun
Sokaklarında tanımadığın yüz
Ensesine şamar atamayacağın kimse dolaşmasın
Her ağacına elin
Her karış toprağına terin değsin
Ve kuytu evlerden birinde
Senden habersiz ölenler olmasın

Ve Bir Gün Aklın

Ve bir gün aklın
Kocaman bir çiçek gibi açılır açılmaz
Sana ölümden korkmayı öğreteceğim
Canını hiç bir pazarda satmamayı
Onu incitmeden
Kırıp dökmeden
Bir zerresini ziyan etmeden yepyeni
Götürüp Allahına teslim etmeyi öğreteceğim

Bahçeler Dolusu

Hüzün hüzün bahçeler dolusu
Düşün düşün kitaplar dolusu

Bir mavi solucan taşın altında
Bir serin dumandır tüter üstünde
Bir acayip böcek gezer üstünde
Huzur huzur ninniler dolusu
Toprak toprak çıldırasıya
Toprak toprak öldüresiye
Sükût sükût serviler dolusu
Sarhoş sarhoş petekler dolusu
ve can
Çilek gibi ağzımda
Her nefes bir erik dalı
İçimde cennetten kırıntılar olmalı
Ve mükemmel bir gökyüzü döşeli dayalı
Sonuna kadar açılsın kapıları.

Yarâb!
Gökyüzünde bir yerde saklı çocukluğumuz
Dokunma! nasılsa unutmuşuz
Dokunma sımsıkı kapalı dursun
Senin sırrın,
Bizim çocukluğumuz.
Ve cinnet:
Öteden beri kapı komşumuz

Üşümek üşümek maviliğe değince
Uzaktın uzakta gökler bitince
Hüzün hüzün bahçeler dolusu
Düşün düşün kitaplar dolusu

Sükût sükût baldan tatlı
Sükût sükût binbir kanatlı
Sükût sükût toprağın altında
Mevsimler meyveler toprağın altında
Ve can dilim dilim toprağın altında
Arzu arzu çeşmeler dolusu

Bir çingene kızı toprağın üstünde
Paslı topukları toprağın üstünde
Gölgesi bir macera toprağın üstünde
Saçları yonca kokar kaşının üstünde
Gözleri yonca kokar, nefesi yonca
Arzu arzu boylu boyunca
Günah günah kuyular dolusu
Çılgın bir çift memeye koştular
Çingene kızını götürdüler
Günahı vebali benim boynuma
Cennetle cehennem koyun koyuna
Gölgesi yelken bezinden sağlam
Bir ağaç keşfettiler
Ve karınca yuvalarını kirlettiler
Sevabı nakış gibi işlediler
Günahı ayva gibi dişlediler.
Toprağı kuduz gibi ısırdılar baldırından
Ve hazzı, sıcak bir somun gibi
İkiye yardılar ortasından
Bölüştüler.

Uyumak

Köşede rahat bir koltuk gibi
Her zaman beni bekleyen
İçime gömülüp
Işıklı bir günün orta yerinde uyumak!
Akşamın bir sadaka gibi önüme atılmasını
Gecenin haraç mezat göklerde satılmasını beklemeden,
Uykuyu bir arpa torbası gibi boynuma geçirmeden
Uyumak!

Başımı bir yaz öğlesinin dizlerinde unutup
Ayaklarımı mavi çakıl taşları dolu berrak
Bir uykuya uzatarak: Uyumak!

Rüyalarımı canımın istediği yerinden açıp
İstediğim zaman kapatarak
Bir turna sürüsü gibi süzülüp giden içimin peşine takılarak
Uyumak!

Sarı gül kokan göklerin ortasına boylu boyunca uzanıp
Göz kapaklarımın arasında kalan masmavi bir gök parçasını
Başımın içindeki karanlığa damlatarak
Uyumak!

Kırk Odalı Konak

Asaf Hâlet Çelebi'ye

Birinci odanın pencereleri denize bakar
Denize bakan odada üşüyen bir çocuk var
Üşüyen çocuk durmadan gemilere bakar
Gözlerinde tomurcuklanan arzular
Kulaklarında salkım salkım
Donan sesler var.
İkinci odada saçları badem yağıyle taranmış
Küçük bir kız var
Bir bayram sabahı yeni elbiselerini giydirdiler
Saçlarını sımsıkı taradılar
Kurdelâlarını taktılar
Onu çok güzel bir yere götüreceklerdi unuttular
Üçüncü odada en güzel şiir gibi çırılçıplak
Bir kadın uyur

Odada her şey kütük gibi sarhoştur
Şamdanlar hazdan eğrilmiş
Mumlar zevkten yarısı yumrudur
Çırıl çıplak kadının gördüğü rüyalar
Pencerenin ötesinde hakikat olur
Dördüncü odada bir ilâhi duyulur
Bu ilâhi Yunus'undur.
Beşinci odada derisi altın köpüklü bir kahve gibi
Buram buram tüten.

Sesi, bir muz kadar lezzetli
Masal söylerken taş kesilmiştir
Bu kızın dizinde beş tane çocuk var
Bu kız onlara Dilâlem Çengisini anlattı.
Çocuklar korkularından taş kesildiler
Ve hepsi taş kesilince onları aldılar
Bir guguklu saatin üstüne koydular
Her saat başı
Dilâlem Çengisi gel çık!..
Dilâlem Çengisi geeel çıık
Bir oda var
Kapısı açılınca
garib
Kapanırken
gurbet
der
Altıncı odada bir şair var
Şairin bütün derdi öteki odalar.

Beni de Götürün

Kocaman geminizde bana da avuç içi kadar
Bir yer verin!
İçimi bir keten gibi örüp size vereyim
Hasır masalarınızın üstüne serin
Beni de götürün.
Beni de götürün yolcular
Toprak gibi çatlayan dudaklarımı
Arzu çeşmelerinde ıslatayım.
Beni de götürün yolcular
Yeşeren yüreğimi söküp önünüze atayım,
Beni de götürün yolcular
Dişlerimi Çin'de, saçlarımı Buhara'da satayım,
Kulunuz olayım, yolcular, köleniz, götürün!
Çok uzaklardaki yıldızlı geceler
Yirmi beş yaşına masal söylemesini bilirler
Çok uzakların güzel olduğunu bana onlar söylediler.
Size yıldızlarımın bütün masallarını söylerim
Beni de götürün.
Denize beyaz bir gül düştü
O gül niçin denize düştü size söylerim.
O gülü alıp size veririm
Beni de götürün.

*

Penceremin önünde deliklerinden ışık boşanan
Kocaman bir gemi durdu.
Yarâb! Benim de içimde bu kadar ışık yansa
Dünyalar benim olurdu.
Senin en karanlık göklerinde salkım salkım yıldızların var
Benim içimde insan ayağı değmemiş karanlıklar.

Hele Bir Başlasın

Hele bir başlasın ılık yaz yağmurları, içimdeki çocuk!
Hele bir kanatlansın ufuklar,
Hele bir içini çeksin orman,
Hele bir kere güneşler yansın,
Kertenkeleler üşümesin,
Hele bir kere toprak kansın,
Mevsim demlensin,
Hele bir ballansın böğürtlen dikenleri!
Gelincikler bedava,
Gökler sahipsiz
Bahçeler zilzurna...
Hele bir başlasın ılık yaz yağmurları, içimdeki çocuk!
Dudaklarında kalın kabuklu bir portakal kokusu,
Tabanlarında, kınalı keklikleri bol dağların rüzgârı
karıncalansın...
Hele bir kere dallarda sallansın
İri kalçaları şeftalilerin;
Hele bir duyulsun uzaktan
Yaylı çıngırakları
Yıldızlar seslensin,
Hele bir armut ağacı temmuzu yüklensin,
Hele bir kerrecik daha yalınayak yere değsin içimdeki
çocuk...

Kiraz Ayı Geliyor

İçimden geçen yollardan birinde koşuyorum
Sarı gül kokuyor.
Sarı gül kokan bir yolda koşuyoruz
İçimiz yemyeşil, içimiz mosmor.
Karşımızda bir bulut uçuyor: Altın tozundan
Atlarımız yemyeşil bir söğüt dalından koşuyoruz
Kiraz ayı geliyor!
Çok uzaklarda bir iğde ağacı
Korkunç bir sükûn ile nefes alıyor
Çok uzaklarda iğde ağacı hangi bahçededir?
Muamma!
Ne renk çiçek açar bilinmez
Bilinen bir şey var amma söylenmez
Söylenmez iğde ağacının tekin olmadığı
Söylenmez iğde kokusunun her gönül bardağına dolmadığı
Bilinen bir şey varsa
Göklerin ağzına kadar iğde kokusuyla doluşudur
Sezilen bir şey varsa
Göklerin kehribar renkli arzularla çatlayan
Kiraz aylarından birine gebe oluşu
Gümüş günlerin gümüş türkülerle sarhoş oluşudur.
Kiraz ayı geliyor!
Kubbelerde onbeş yaşında arzular kabarıyor
Bahar köpüklü bir içki
Kabına sığamamış taşıyor
Başlarımız Kaf dağına değmiş
Başlarımız Kaf dağından aşıyor: Koşuyoruz.
Atlarımız ne Arap, ne Acem
Ne de Hind masallarından inme,
Atlarımız nazlı söğüt dallarından yontulmuş
Kamçılarımız söğüt özüyle yuğrulmuş: Koşuyoruz.

Kiraz ayı geliyor çocuklar!
Önümüzdeki dağlar şaha kalkıyor. Dağlar doğruluyor
Gökler şaha kalkıyor, gökler doğruluyor,
Göklerde nur topu gibi bir bahar yuğruluyor.

Ağzımızda ıslak söğüt dalından yontulan düdük mucize
Altımızda söğüt dalından yontulan taylar bir kuş
Önümüzde rüyalara sığmayan saraylar sır olmuş
Uçsuz bucaksız masal sarayları, geliyoruz!

Gök başımızın üstünde mas mavi bir yaprak
Dağlar kütürdeyerek yarılan bir karpuz
Arzu sağımız, arzu solumuz
Sarı gül kokan yollarda yalınayak koşuyoruz.
Gökler sendeleyip gökler devriliyor.
Dağlar sendeleyip dağlar devriliyor
Milyonlarca güneş bize çevriliyor
Kiraz ayı geliyor!

Kiraz ayı geliyor çocuklar!
İlk gün onar tanelik kiraz demetleri
Sonra ağzına kadar dolu kiraz sepetleri
Daha sonra pembe bir çift kulağın arkasından bakan
Sarı kirazların bal rengi gözleri
Ve nihayet boşalan sepetler
Boşalan evler kadar boş kiraz ağaçları.
Ve kakırdamış milyonlarca kiraz çekirdekleri
Kiraz ağaçlarının balı son damlasına
Son kirazına varıncayadek damlayacak
Kiraz ağaçlarının üstünde gözleri kiraz kokan bir çocuk
akşamlayacak
Bu çocuk ne kiraz ayının nereden geldiğini bilirdi
Ne de nereye gittiğini anlayacak
Gözleri kiraz kokan çocuk
Kiraz ayı geliyor.

Bir Şahit Aranıyor

Yaşadım!
Erik ağaçları şahidimdir
Yıldızlar şahidimdir.

Yaşadım!
Avuçlarımın gücü yettiği kadar
Dağları, kadınları, meyveleri

Yaşadım!
İncirin dallarına yürüyen süt
Yonca tarlasından gelen nefes
Horozun ibiğinden damlayan kan
Yollar ve sevgili türküler şahidimdir.

Sıkı Tutunun Günahlarım

Günahlarım bana ne getirdiniz?
Ben sizi her zaman
Pas tutmuş elma yapraklarına
Karpuz kabuğu kokan bodrum katlarına saklayamam.
Günahlarım bana ne getirdiniz?
Topu topu tesbih böceği kadar haz
Fakat ben sizleri
Telgraf direkleri gibi
Birbiri arkasından unutamam!
Günahlarım!
Ben ıstırap çekmenin şehvetine varamadım
Karnım ağrıyor bilseniz ne kadar mes'udum diye
Bar bar bağıramadım
Sıkı tutunun günahlarım
Allah izin verirse bir gün
Büyük meydanların birinde
Topunuzu azad edeceğim.

Bahar-ı Teranedar

Çocukluğumun taze mısır püsküllünden örülmüş
Pala bıyıklarını takıyorum
On dört yaşımın iskambil kâğıtlarından kurulmuş günlerine
bakıyorum.
Olgun bir dut ağacı gibi sarsılan göklerimden
Rüyalar dökülüyor,
Yıldızlar dökülüyor...
Bir yıldırım hızı ile toprağa saplanıp kalan çocukluğum,
Kızıl bir havuç gibi yerinden sökülüyor.
Ve yemyeşil bir yılan gibi deri değiştiriyor arzularım
Çocukluğumun taze mısır püsküllünden örülmüş bal kokan
bıyıklarını takıyorum.
Yumuşak tarlalar üzerinde koyun koyuna yuvarlanan
Tombalak bulutlara bakıyorum.
İçime sığamıyor içim Meryemin memelerinden sert kauçuk
bir topun etinde,
Ağzı hiç de süt kokmayan lâstik topların şehvetindedir.
Bahar yoldadır.
Çıngırak sesleri duyuyorum...
Bahar yoldadır, yoldadır.
Hasret tomurcuklu gemi direklerinde;
Güneş yüklü bulutlarda
Bir tırnak hızı ile büyüyen bahçelerdedir.
Bahar yoldadır, yoldadır.
Gök, yüzükoyun toprağa uzanmış dinliyor.
Kurumuş telgraf direklerinin bağrında yemyeşil arzular;
Gökte hırsla ısırılmış bir ayvanın diş yerleri var.
Yıldızlar, kalbur kalbur rüya eliyor.

Yıldızlardan haber geliyor
Bahar yoldadır, yoldadır.
Toprağa çırılçıplak girenler,
Toprağın sırrına erenler,
Cennetten müjde verenler;
Bahar yoldadır, yoldadır.

Dağlar ve Evler

Karşıki dağları böldüm orta yerinden
Zıplayarak kaybolan bir köstebek yoluyla
Göğüs geçiren mağaradan başka
Bir şeyler çıkmadı içerisinden
Karşıki evleri böldüm orta yerinden
Vıcık vıcık insan fışkırdı içersinden
Ve yumak yumak hikâye

Yar Yüreğim Yar

Bir saniye susun ata sözleri
Açılsın günahlarımız güller gibi
Hele bir insan oğlunu seyreyleyelim
İnsanmış her ne var âlemde
İnsandan ötesin neyleyelim.

Yar yüreğim yar, gör ki neler var,
Bir kahpe denizde boğulmuş sabiler
Ne bir tek dua bilirlerdi,
Ne bir çift günah işlediler.
Diri diri gömülen arzular
Yar yüreğim yar, gör ki neler var.

Nar taneleri gibi gülemedim.
Aradım aradım bulamadım
Kendi ecelimle ölemedim
Vur neşteri şah damarıma
Yar yüreğim yar
Yarabilirsen
Gör ki neler var
Görebilirsen!

Geçti Gider

Bulut yağmurunu yağdı geçti
Deniz dalgaların serdi gider
Ömrüm gözlerime değdi geçti
Ömrüm vaitleri verdi gider

Toprak bir sadaka verilmiş durur
Gökler davul gibi gerilmiş durur
Yollar yüzü koyun serilmiş gider

Serin yıldızlarla çevrilmiş içim
Yine serden geçip devrilmiş içim
Devrilmiş göklere boşanır gider

Gurbet çırıl çıplak bahçemde durur
Mevsimler giyinir kuşanır gider.

Saadet

Rüknettin Resuloğlu'na

Tap burda
Tap şurda
Tap kapının arkasında
Tap göklerin ortasında
Pencerenizden görünür
Gözlerinize sürünür
Bin bir kisveye bürünür

Perçem değil ki tutasın
Afyon değil ki yutasın
Rüzgâr değil esip geçsin
Günah değil unutasın

Saat olsa durdururdun
Yapı olsa kurdururdun
Adı sanı belli değil
Kitaplardan sordururdun

Ne Haymana'nın düzünde
Ne yedi kat gök yüzünde
Ne bir yirmi beş yaşında
Ne bir huri kaşındadır

Ne Hint'tedir ne Çin'dedir
Gözlerimin içindedir
Bazan bana benden yakın
Bazan bana benden uzak
Yine benim içimdedir.

Karadut

Birinci Basım 1948
İkinci Basım 1953
Üçüncü Basım 1956
Dördüncü Basım 1969

Acımak

Acımak lâzımdı geç kaldık
Göz yaşlarımızla sadece sinema koltuklarını ve
Zifaf yastıklarımızı ıslattık.
Acımak lâzımdı acıyamadık.
Çatlar mıydı bu yürek kahrından kıyamadık.
Acımak lâzımdı kana kana
Acımak yana yana
Buram buram tatlı canını
Fitil fitil anasının ak sütünü terleyenlere.
Acımak diri diri gömülenlere
Acımak sabilere, yiğitlere
Yarmak, şu yüreği sonuna kadar
Acımak, acımak, acımak.

Acımak lâzımdı iğrendik
Merhamete murdar dediler beğendik
Maraz hasıl olur dediler
İşimize geldi.
Halbuki bu merhamet balı dağarcığımıza
Bayramdan bayrama yalanmak için doldurulmadı
Bu kahpe muhayyile perdesi kafamıza
Yalnız kendi sûretimizi oynatmak için kurulmadı.

Boyunu bosunu, huyunu husunu neyleyim
Yüzbinlerce can çekişir şu dağların arkasında
Delik deşik, param parça
Yüzbinlerce can per perişan
Hepsi senin benim gibi Allahın kulu
Hepsinin gözbebeklerinde aynı gökyüzü
Aynı suyun lezzeti dudaklarında
Aynı buğday taneleri kursaklarında.
Hem sana o kadar yabancı değillerdi
Birisi ceketinin düğmesini yapıp gönderdi
Öteki tabanının astarını,
Bir başkası kıravatındaki gülün,
Kıçındaki donunun ipliğini ördü.
Param parça savrulan onların başları
Zehir zıkkım dökülen onların yaşları.

Şu dağın başında bir top gülüm var
Uzun sözün kısası iki türlü ölüm var
Biri bir mum gibi yanmak sonuna kadar,
Öteki vakitli vakitsiz insan elinden.
Ölüm Allahın emri ne denir
İnsan eliyle ölmek insana ağır gelir.

Yar Yüreğin Yar

Elmayı ikiye böldüler
İçinden kurt çıktığın gördüler
Ağacı lime lime dildiler
Böceğin halinden bildiler.
Ferman padişahınsa dağlar bizimdir denildi
Dağların bağrı deşildi
Çözüldü mevsimlerin sırrı yaprak yaprak
Yedi kat yerin dibinden haber getirdi
Gözünü sevdiğim tohum, gözünü sevdiğim toprak.
Kılı kırka yardılar oğul
Suyun sudan gizlisi kalmadı
Buğdayın macerası meydanda
Yıldızların sırrı aşikâr oldu.
Arı gözümüzün önünde sızdı balını
Karanfil alevini
Kırlangıcın alın yazısı
Penceremizin önünde yazıldı.

Bir sensin gizlenen oğul
Ağlarsın gizli gizli
Seversin gizli gizli
Ölürsün gizli gizli
Çatlasın arzudan, iştihadan
Yer yarılır yere geçersin
Söylemezsin.
Yar yar yüreğin yar vakit tamamdır
Neler aldın dünyamızdan bunca zamandır.
Yar yüreğin yar gör ki neler var
Belki seyyah kuşların ömrü kadar sade aydınlık
Belki vişne çiçekleri kadar beyaz ılık
Belki de çürümüş yılanlar kadar murdar
Belki mahzende yıllanmış şarap kadar lezzetli
Bir aşktır fışkırıp çıkacak
Ne çıkarsa bahtımıza
Yar yüreğin yar bölüşelim
Beraber ağlayalım dertleşelim.
Yar yüreğin yar yarmağa değer
Bir insan tanımak, oğul, bir cihan tanımağa bedel.

Ebabil Kuşları

Çok uzaklardan ebabil kuşları geçiyor.
Tüyleri diken diken
Kanatları kane bulanmış
Çok uzaklardan ebabil kuşları geçiyor.
Kavrulmuş kiremitlerin üstüne
Yemyeşil ölüler dökülüyor
Kel ölür sırma saçlı olur
Kör ölür badem gözlü
Meltem gibi delikanlılar kardeşim çürüyor
Ne keldiler, ne de kör.

Rabbim, niçin dilim dilim dilinmesin bu yürek
Lime lime parçalanmasın etim
Nerdesin kör olası muhayyile
Nerdesin nerdesin merhametim?..

Şu dağın başında bir top gülüm var
Uzun sözün kısası hepimize ölüm var
Fakat bu gelen ecel benim ecelim değil,
Bu açılan çukur bu çakılan tahta boyuma göre değil.

Hey geçmişi kınalı
Herkesin kendine göre bir huyu var
Herkesin kendine mahsus bir ölümü olmalı.

Hizmetçiler

Uyku kardeşim gel koynuma gir
Gözüm
Ilık ve muhkem perdelerini indir
Sofalarında alaca karanlık insanlar dolaşan
Evimize gidelim
Sinelim bir köşeye seyredelim.
Siyah üstüne mor ve beyazla çizilmiş
Hizmetçiler hizmetçilerimiz
Şu yanda bir fısıltı var şaşakaldım
Hepsinin dudaklarında benim adım
Halbuki ben onlardan çoğunun
Yüzlerini bile unutmuşum
Hepsinin dudaklarında benim adım
Tevekkeli değil ellerinde büyümüşüm.

Uyku kardeşim gel koynuma gir
Hafıza Allah rızası için kapılarını aç
Hizmetçiler hizmetçiler, hizmetçilerimiz
Ben onlardan başka bir yerde bahsedecektim
Nasıl oldu da rüyama girdiler farkında değilim.
En önde Dilber, Aziziye'li Çerkez
Bir Meryem kadar munis, bir Meryem kadar güzel
Tetanostan ölmüş
Bir gemi halatı gibi gerile gerile
Ölürken görmedim Dilber'i anlattılar
Dilberi'n yüzü bir kupa kızı gibi ezberimde
Gerilen ellerinin acısı yüreğimdedir.
Sonra İkbal.

On beş yıldır yatalak ninemizin
Emektar hizmetçisi
Tam on beş sene oturak boşalttı
Ve zavallı ninemizin
Ayva gibi çürüyen vücudunu

Günde birkaç nöbet sarıp sarmaladı
Tam on beş sene pansıman, kan, irin
Günlerden bir gün canına tak dedi biçarenin
Meğer elektrik düğmesi kadar memelerine
Ancak yirmi beşinde süt yürümüş
İkbal! Elmacık kemikleri çürümüş
On beş senelik emekten kala kala
Cebinde bir kutu oksit dö zenk merhemi bir kutu pudra
Ve dudaklarında tahta kurusu gibi ezilmiş bir tebessüm
Eşkıya misâli dağa çıktı İkbal
Ve ilk rastladığı erkeğe
Zorla ikram eyledi
Çürümüş elmacık kemiklerini
Üç beş ay avare dağlarda dolaştı
Orospu olmuş dediler
Veremden öldüğünü duyduk.

Bir kenarda Havza'da can veren Ayşe
Karnı su toplamış
Hüt dağı gibi şişmişti
Yüzü zagurda gibi yemyeşildi.
Ayşe'yi kurtarmak için
Avuç dolusu para sarfettiler
Günlerce karnından bir leğene su boşalttılar.

En sonra Maçka'lı kız kardeşler
Biri dokuz yaşında öteki on üç
Yanımızda ne kadar kaldılar hatırlamak güç
Yalnız birisine şehrin öteki ucunda yan baksalar
Söz atıp çelme taksalar
Kardeşi yırtıcı bir kaplan gibi saldırırdı
Evde oturanların üzerine
Velhasıl bir türlü hizmetçiliği benimsemediler
Onları dört beş ay güç belâ zaptettiler.
Nihayet Karadeniz vapurunda bir metre murabbaı yer bulundu
Kardeşler Maçka'ya sevkolundu.

Sen Büyürken

Sen yumruk kadarken koptu Mehmedim kızılca kıyamet
Baban olacak kişi de askerdi
Seni bir nar çiçeği gibi kundağında bırakır
Çantasına bir kaç roman
Ve birkaç paket Serkldoryan koyup
Müstahkem mevkie giderdi
Her gidişinde kendisine şehitlikte münasip bir yer ayırır
Senin yaşaman için dua ederdi.
Sen büyürken Mehmedim koptu dananın kuyruğu
Ve uyandı birdenbire içimde
Arzuların en zorlusu, en kalleşi: YAŞAMAK.
Yaşamak sen büyürken yanıbaşında
Yaşamak otça, böcekçe, yaprakça sadece yaşamak.

Devlete ve Millete Dair

Az gittim uz gittim
Dere tepe düz gittim
Gün görmüş ağaçlar,
Borcunu ödemiş tarlalardan geçtim.
Günlerden bir gün İskilip'e vardım
Turşusu ve körleriyle meşhur
Kenar kahvelerden birinde
Tepeden tırnağa muhabbetle donanmış
Bir Yavuz resmi gördüm taşbasması
Dayanamadım bir çift laf eyledim ben de
Devlete ve millete dair:
Bize güzel gemiler alın methedelim
Bizi methedin size güzel gemiler alalım.

Bahar Ve Biz

Yılda bir kere çıldırır ağaçlar sevincinden
Rabbim ne güzel çıldırır.
Yılda bir kere uzatır avuçlarını yaprak;
Sevincinden titreyerek.
Yılda bir kere kendini verir toprak
Yılda bir kere yarılır bahçeler hazdan
Rabbim ne güzel yarılır.
Biz de bir kere sevinebilseydik.
Çiçek açmış ağaçlar gibi çıldırasıya.
Kimbilir belki bir gün sulh olunca
Biz de deliler gibi seviniriz,
Ağaçları ve baharı taklit ederiz
Renkli bez parçalarıyle donatırız şehri
Renkli ampuller asarız pencerelerden
Kimbilir belki bir gün sulh olunca
Biz de çatır çatır çatlarız binbir yerimizde
Ağaçlar gibi.

Şehirdekilere Gazel

Onlara çiçek götürmeyelim
Kolonya sürünsünler
Taylarımızı, sıpalarımızı anlatmak için,
Nefes tüketmeyelim;
Tahtadan atları var binsinler...
Söğüt dallarına bıçak vuranların
Tavşanlara saman dolduranların elleri kırılsın
Onların çeşit çeşit oyuncakları var
Gemileri var uçsuz bucaksız
Oyunları var hadsiz hesapsız.

Ahhh, arı daha iyi saklayabilse balını
Başak tanelerini inkâr edebilse
Kuyu dikip başına lâhzada tüketse kendi suyunu
Ağaç meyvalarını yiyebilse.
Su çevirmesin değirmen taşlarını
Rüzgâr doldurmasın yelkenlerini
Irmak taşımasın kirlerini
Toprak örtmez olsun ellerini
Ne günleri varsa görsünler.

Aslını ararsan
Toprağa sadece ölülerini gömüp
Bir defacık olsun yalınayak basmadılar
Karış karış yarıldı bahçelerimiz kırk yerinden
Kulak asmadılar
Suyu alıp götürdüler
İçip içip tükürdüler
Üstüne üstelik
Bize acımasını bildiler
Biz de onlara acıyalım.

Yeşil

Kolu mor kanadı yeşil
Halinden şikâyetçi değil
Yeşil
Yeşil
Yeşil
Allah sizden razı olsun
Benden değil.

Bahçeler kanımda
Asma yaprağına su yürüdü
Şiirden ve sade kahveden nefret
Bana arzulardan bahset arzulardan.

Kiraz ucuz kadınlar pahalı
Ellerin dert görmesin dut ağacı
Tomur tomur tomurcuklanıyor kanımda südün
Dört mevsimi bir nefeste içip büyüdüm
Sevincinden birer birer çatlıyor dallarım
Baştan başa donanıyor damarlarım
İsterse bir saniye sürsün ömrüm artık doyarım.

Karınca Kaderince

Her nefes kanımı yıkanmış bulur
Her toprak canımı hazır
Bu yosun, bu deniz, bu nur,
Bu ten, gürül gürül yanmalıdır.

Ayı ininden
Yılan deliğinden
Arzular salkım saçak yerli yerinden
Sökülüp yaşanmalıdır.
Karınca kaderince
Bu can meşrebimce harcanmalıdır.

Param Parça

Ağaç bütün
Işık bütün
Meyve bütün
Benim dünyam param parça.

Büyük bir ayna kırılmış
Kırılıp yere dökülmüş
Kâinat içine düşmüş
Düşmüş amma param parça.

Yaprak yaprak yapıştırdım
Diyar diyar dolaştırdım
Bir alevdir tutuşturdum
Yandım amma param parça.

Biz de

Biz de çocuktuk Allahım
Yüzümüz gözümüz çamur içinde
İştihalarımız murdar değildi.

Biz de çocuktuk Allahım
Ömrümüz ne felâket, ne saadetti
Arzularımız çerden çöpten
Dilimiz hazdan
Dinimiz oyundan
Dünyamız acıkmaktan ibaretti.

Biz de çocuktuk Allahım
Ekmek elden gelirdi su gölden
Günlerimiz uzun evlerimiz büyüktü
Ve yağmur çift çubuk için değil
Sadece bizim için yağardı.

Sarhoşum

Sarhoşum çok şükür dilediğim gibi
Bir ben yok artık benden içeri
Onunla göz göze diz dizeyiz
Sarhoşum, sarhoşum, sarhoş
Çok şükür biz bizeyiz.

Sarhoşum
Caddenin göbeğine oturmuşum
Aklıma eserse sırt üstü yatabilirim
Nâra atabilirim
Kem gözler umurumda değil
Ben kendi gözlerimden kurtulmuşum.

Sarhoşum, sarhoşum, sarhoş
Doğrudur
Bırakın bağırayım avazım çıktığı kadar
Görüp göreceğim rahmet budur.

Sabah

Dizin dizimde
Gözün gözümde
Tadın dilimde gökyüzü şeker gibi
Unutmak
Unutmak
Unutmak
Yağdan kıl çeker gibi

Ne güç sıyrılıp çıkmak uykulardan
Ömrü koptuğu yerden bağlayabilmek ne güç
Ne güç varabilmek birdenbire
Günün, güneşin lezzetine
Karanlık bulaşıyor insanın etine
Ve rüyalar tütüyor hâlâ sinsi sinsi
İçimizde bir yerde.

Uçmalı bulutlar uçmalı
Eş dost farkına varmadan
Bu canım dünyadan nasıl göçmeli.

Meseledir

Aşk gelince cümle eksikler biter
Gül gülistan olur virâne
Samanlık seyran kabul.
Halü keyfiyet bu merkezdeyken
Sevmek bu dünyayı çerden çöpten
Sevmek bir zerresin ziyan etmeden
Sevmek durup dinlenmeden sevmek
Mümkün müdür ey dost mümkün müdü

Sevmek bu dünyayı çerden çöpten
Sevmek bu dünyayı kiriyle pasıyla
Severek çekmek şu nefesi oğul
Severek üflemek
Sevmek durup dinlenmeden sevmek
Seve seve yağma etmek bu canı
Mümkün müdür oğul mümkün müdür?

Çıkmaz

Elmayı dilime
Kadını gönlüme göre yaratırsın
Sonra bunları cehennemin dibine sürer
Beni melûl mahzun aratırsın
Sen bütün başıma gelenleri bilirsin
Bazan salkım söğütlerin arkasında
Bazan beyaz bulutların ortasında
Açıp büyük ve yapayalnız gözlerini gülersin.
Sen bütün bunları bilirsin dilin yok
Benim dilim var ey dost
Hiç bir şey bildiğim yok.

Miskin

Otur oturduğun yerde
Bu şarkı sensiz söylenir
Ne kadar uzaksın yıldızlardan
Ne kadar küçüksün dilenir.

Otur oturduğun yerde
Arzular gelir kehribar misali dolanır
Kadınlar geçer
Gözlerin bir çift kızılcık yaprağı gibi sallanır
Otur oturduğun yerde
Telâş etme
Ölümün ayağına kadar gelir elbette.

Erimek

Erimek belirsizce her şeyde
Karışmak sulara, yıldızlara
Sinmek kokusuna mor menevşenin
Yanmak damar damar nefes nefes
Yaşamak tükene tükene.

Sevinsin

Aldık nasibimizi hüzünden
İşte geldik gidiyoruz sevinsin
Halbuki ne güzel başlamıştı hikâye
Şerbet gibi bir gök üstümüzde.
Ve bütün lezzetleriyle toprak
Gözümüzde nur, dizimizde takat
On parmağımızda on hüner vardı
Biz onun sevgili kulları.
Dünyasını âbad eyledik
Bir can verdi bize bin alır
Gideriz gözümüz arkada kalır
Sevinsin.

Açın kapıları açın
Gidin haber verin meleklere
Can çekişip durmasın beyhude yere
Elbet bir tutam ot biter üstümüzde
Mezarına göre ayağını uzatır ölülerimiz.

Durulsana

Dalları bastı kiraz
Yolları kesti kiraz
Durulsana deli gönül
Durulsana.

Etin ne budun ne
Üstüste çekilmiş fotoğraflara döndün zorun

Çırpına çırpına akıp gidersin
Elbet bu gidişten bir gün bıkarsın
Kirimi pasımı yuyup yıkarsın
Eller kurumadan,
Kollar çürümeden
Durulsana deli gönül durulsana.

Susadım

Susadım
Üç tane elma soydular üç tane portakal
Nafile
Bir bardak suyun yerini tutmadı
Acıktım
Kuş südü, kuru üzüm getirdiler
Nafile
Bir çimdik somunun yerini tutmadı.
Seni düşündüm kadınım şükrederek
Su gibi aziz olasın her daim
Ekmek gibi mübarek.

Bir Gemi Vardı

Bir gemi vardı büyük beyaz rahat
Gamsız kasvetsiz kalender
Şarkılar içinde gelir şarkılar içinde gider.
Bir gemi vardı
Köstence'den delişmen seyyahlar
Yafa'dan portakal taşırdı.
Tam bizim evin önünde dururdu.
Renkleri, biçimi, nefesi
Ve uğulmuş keten kokulu şarkılarıyle
Bütün evimizi doldururdu.
Hele bir bayrağı vardı taptaze
Bana herzaman gelincik dolu yonca tarlalarını
Ve renkli kalemlerle donanmış alfabeleri hatırlatırdı.

Bir gemi vardı büyük beyaz rahat
Gamsız kasavetsiz kalender
İyi insanlarla gelir
İyi denizlerle gider
Her şeye, herkese güler
Hepimize hayal meyal bir şeyler vadederdi.

Bir gemi vardı
Harp çıkınca ona bir hal oldu
Kırıldı kolu kanadı dili tutuldu
Taş kesildi yolları birer birer
Artık ne ılık denizlerde sefer
Ne yosma kıyılardan haber
Köstence limanı hayal
Yafa portakalları haram oldu.

Körolası

Hey canına yandığımın dünyası
Hepimizin boynunda ölüm künyesi
Sevda bir yana çeker körolası
Şarap bir yana.
Belâ desen bre şahin aman
Baş ucumda dolanır
Ekmek parasına gelince
Sırat köprüsünden beter
Kıldan ince kılıçtan keskin
Öyle bir musibet ki kardeşim
Ne sen sor,
Ne ben söyleyeyim.

Müjde

Portakal kabuğundan
Kavun diliminden
Havalandı nakışlar
Avşar kiliminden.
Çılgın topukları üstünde
Sebepsiz sevincin
Adamın canı dostlara
Güzel haberler götürmek ister
Aksi gibi ne dost var meydanda
Ne de güzel haber.

Keklik Simalı

Güvercin topuklu yârim keklik simalı
Yüreğim sana çevrili.
Şu dağların arkasında
Derya deniz ötesinde
Çarşı pazar ortasında
Uykunun bir köşesinde
Yüreğim sana çevrili.

Güvercin topuklu yârim keklik simalı
İçersine güneş vurmuş
Çıldırmış bir ayna gibi
Ne yana dönsem nafile
Yüreğim sana çevrili.

Bir Yaz Geçti

Bir yaz geçti
Tozu dumana katarak
Kavun karpuz yüklü
Bir yaz geçti.
Bütün iştihalar tetikteydi
Ağaçlar kolum kanadım kadar benim
Deniz anam babam kadar iyiydi.

Bir yaz geçti yanıbaşımızdan
Dişimizden tırnağımızdan
Alı al moru mor
Nefes nefese bir yaz geçti.

Kara Sevda

ve nihayet gelip çattı
Bir dilimi zehir zıkkım
Bir dilimi candan tatlı.
Masallarla indi yere
Sebil oldu cümle hikâyelere
Kara kara kazanlarda kaynadı
Diyar diyar al kanlara boyandı
Türkülerde ateş alev yandı tutuştu
Gördes kilimindę nakış
Minyatür bahçelerinde suret kesildi.

Ve nihayet gelip çattı
Elveda belirsiz bedava sevince
Uçan kuşa eşe dosta elveda
Bütün haşmetiyle gelip çattı
Bir dilimi zehir zıkkım
Bir dilimi candan tatlı.

Karadut

Karadutum, çatal karam, çingenem
Nar tanem, nur tanem, bir tanem
Ağaç isem dalımsın salkım saçak
Petek isem balımsın ağulum
Günahımsın, vebâlimsin.

Dili mercan, dizi mercan, dişi mercan
Yoluna bir can koyduğum
Gökte ararken yerde bulduğum
Karadutum, çatal karam, çingenem
Daha nem olacaktın bir tanem
Gülen ayvam, ağlayan narımsın
Kadınım, kısrağım, karımsın.

Karadut

Bedri Rahmi Eyuboglu

Sitem

Önde zeytin ağaçları arkasında yâr
Sene 1946
Mevsim
Sonbahar
Önde zeytin ağaçları neyleyim neyleyim
Dalları neyleyim.
Yâr yoluna dökülmedik dilleri neyleyim.

Yâr yâr!.. Seni kara saplı bir bıçak gibi sineme sapladılar
Değirmen misali döner başım
Sevda değil bu bir hışım
Gel gör beni darmadağın
Tel tel çözülüp kalmışım.
Yâr yâr
Canımın çekirdeğinde diken
Gözümün bebeğinde sitem var.

Talaslı

Turnam telli turnam Talaslı
Ne kadar gizlensen büyük şehirde
Ne kadar erisen nafile
Peşin sıra geliyor burcu burcu Talas dağları.

Turnam telli turnam Talaslı
Bir sigara kâğıdı kadar
Beyazlık kaldıysa içinde
Hele bir başını arkaya çevir
Görünsün Talas'ın bağları
Düşün ve ağla yetişir

Turnam telli turnam Talaslı
Büyük vitrinlerin vaitlerine boş ver
Kâğıt çiçeklerden daha yalancı
Ağulu baldıranlardan murdar
Pırıl pırıl yanan sahici karanfiller.

Turnam telli turnam Talaslı
Eller kınalı
Gözler sürmeli
Nereden bulmalı
Satın almalı.

Büyük şehirlerde her şey satılır
Arzular her zaman satın alınmaz Talaslı.

Ağzında ot getirdin
Memende süt getirdin
Sana kapılarını açmadılar
Otun çürüdü
Sütün kurudu
Bir Meryem olabilirdin
Bir manken oldun.

Üç dayısı varmış
Gitmişler
Bir tanesini kurtarmak için
Avuç dolusu zümrüt vermişler kâr etmemiş
Birbiri arkasından salınıp gitmiş
Fidan gibi dayıları Turnamın.
Anası bağrına taş basmış
Bir de küçük Turnayı alıp yürümüş
Talas bağlarını yas bürümüş.
Yıllarca kan damlamış uçlarından
Kınalı salkımların
Onlar ermemişler muratlarına
Anıma Talas'takiler çıkıp oturmuş
Henüz soğumamış kerevetlerine.
Şimdi daha iyi anlıyorum nereden sinmiş sana
Her zaman tetikte ürkek ceylân hali
Korku çiçek açmış gözlerinde
Korku şahrem şahrem bilenmiş
Korkuların en yezidi, Talaslım, en murdarı ölümden gelenmiş.

Talas bağlarında bir top gülüm var
Ne zaman dokunsam ateş alev
Ne zaman koklasam bahtiyar.

Hüzün Geldi

Türküler bitti
Halaylar durdu
Horonlar durdu
Al damar, mor damar, şalı damar sustu
Bahçeler put kesildi birer birer
Meyveler salkım saçak taş.
Bir bulut uçardı
Başı boş bedava
Yandı kül oldu.

Hüzün geldi baş köşeye kuruldu
Yoruldu yüreğim yoruldu.
Ağaç büyür arkasında koşamam
Kervan yürür peşi sıra düşemem
Yıldız akar uçsam da yetişemem.
Hüzün geldi baş köşeye kuruldu
Yoruldu yüreğim yoruldu.

Taze Taze

Dondurma kutusu üstünde
Üç kırmızı çiçek
Canımın içi kadar sıcak
Dilediğim kadar kırmızı
Özlediğim kadar gerçek.
Dondurma kutusu üstünde yaz gelmiş meğer
Neler getirdi kimbilir neler
Neler götürecek.

Gitti Gider

Gönül!
Kararın bulurum
Ten yıpranır elden gider
Üstüne kilit vururum
Kul köle kurban olurum.
Can çekişir elden gider
İki gözüm iki çeşme
Düşerim canın peşine
Yâr tükenir elden gider.

Karadut

II

Sigara paketlerine resmini çizdiğim
Körpe fidanlara adını yazdığım
Karam, karam
Kaşı karam, gözü karam, bahtı karam
Sıla kokar, arzu tüter
Ilgıt ılgıt buram buram.

Ben beyzade, kişizade,
Her türlü dertten topyekûn âzade
Hani şu ekmeği elden suyu gölden.
Durup dururken yorulan
Kibrit çöpü gibi kırılan
Yalnız sanat çıkmazlarında başını kaşıyan
Artık otlar göstermelik atlar gibi bedava yaşayan
Sen benim mihnet içinde yanmış kavrulmuşum

Netmiş, neylemiş, nolmuşum.
Cömert ırmaklar gibi gürül gürül
Bahtın karışmış bahtıma çok şükür.
Yunmuş, yıkanmış adam olmuşum

Karam, karam
Kaşı karam, gözü karam, bahtı karam
Sensiz bana canım dünya haram olsun.

Tadım Benim

İçimde bir meyve büyür
Acı mı tatlı mı bilmem
Dörtnala bir atlı gelir.
Tadım benim, tuzum benim
Dost mudur düşman mı bilmem.

İçimde bir meyve büyür
Diri olmasına diri
Ağır olmasına ağır
Böylesine tadım benim, tuzum benim
Dal dayanmaz can dayanır.

Tuz

Birinci Basım 1952
İkinci Basım 1953
Üçüncü Basım 1956
Dördüncü Basım 1959

Güzel İle Faydalı

Ben arıya arı demem
Arının balı olmalı
Ben güzele güzel demem
Güzel faydalı olmalı
Güzel dediğin işe yaramalı
Kadın mı? Hamur yoğurmalı
Çocuk doğurmalı
Ağaç mı? Meyve vermeli
Çiçek mi? Kokmalı
Bayramdan bayrama neyleyim güzeli
Güzel dediğin her Allahın günü
Yanı başımızda olmalı
Yağmur misali hem gözümüze, hem gönlümüze
Hem toprağımıza yağmalı.
Güzel dediğin yağmur misali hepimizin olmalı.

Böyle olmasına böyledir ama güzel alıp başını bir yana gitmiş, faydalı bir başka yana, ha Ferhad ile Şirin, ha Kerem ile Aslı, ha da güzel ile faydalı. Aslını ararsan Ferhad Şirin'in, Kerem Aslı'nın, güzel de faydalının olmalı ama araya öyle dağlar, öyle bayırlar girmiş ki güzel ile faydalının hikâyesi hepsini bastırmış: Bir yanda faydalı olabilmek için çırpınan güzel, öte yanda güzelleşebilmek için yanıp tükenen faydalı. Her halde bir çaresini bulmalı, eninde sonunda güzel faydalıya kavuşmalı. Bir güzel kadın tasarlayın ki hiç bir işe yaramıyor, ne hamur yoğuruyor, ne de çocuk doğuruyor, öyle put gibi duruyor. Bir ağaç tasarlayın ki ne meyve veriyor, ne gölge veriyor... Bu iki misali pek iyi seçemedim. Kadının güzeli hiçbir işe yaramasa, gider bir mecmuaya kapak olur. Ağacın kötüsü odun olur, kömür olur... Şöyle hiç işe yaramayan bir şeyler bulmak lâzımdı, ama bunu bulmak ne de güçmüş... İyi ki bahsimizin konusu bu değildi. Biz işe yarayan güzelin peşindeyiz.

Faydalı güzele İstanbul çeşmelerini örnek olarak vermeyi düşündüm. Alıcı gözü ile çeşmeleri dolaşayım dedim. İstanbul'un çeşmelerinin başlarına gelenleri görünce evvelâ çileden, sonra da nesirden çıktım.

İstanbul'un çeşmeleri
Genç yaşta sütü kurumuş analar gibi
Şahdamarları burulmuş
Kimi yıllardır su demiş yorulmuş
Bırakmış kendini sırt üstü güneşe
Çöp tenekesi olmuş.
Kiminin ocağına incir dikilmiş
Kiminin diri diri dilleri sökülmüş
Kiminin yerlerinde yeller eser
Taşıyla mermeriyle harman savrulmuş
Hele bir tane var Kabataş iskelesinde
Tam rıhtımın üstüne kurulmuş
Gemicilerin güneşten, tuzdan çatlamış dudaklarına
Serin serin tatlı tatlı su getirirmiş
Birden gözümün önüne Barbaros'un yiğitleri geldi
Yorgun argın seferden dönmüşler
İlk işleri çeşmeye koşmak olmuş

Ne gezer... Kurumuş
İnsan hali
Nasılsa bir tane unutmuşuz Tophane'de
Damızlık misali...
Tophane çeşmesi kapı komşumuz
Sık sık buluşup dertleşiriz
Yanında bir sıra kavak ağacı
Önünde tramvaylar durur
Çeşme dediğin böyle olur
Gürül gürül akar durur
Akar sebil sebil deyu
Tophane çeşmesi taştan
Yapanlar yılmamış işten
Tiftiğini sökmüşler mermerin
Avuç içi kadar boş yer komamışlar
Kabarmış karış karış her bir yanı gül gül
Saksıdan, meyvadan, nakıştan.

İşte güzel bir eser ki iş görüyor. İşte nefis bir mermer kabartma ki göbeğinden gürül gürül su fışkırıyor. Bu kabartmalar bizim dede yadigârı taş işçiliğimizin en güzel örneklerindendir. İnsanı şaşırtan bazan da mermeri yoran bir cömertlikle iki katlı bir ev boyundaki çeşmeyi baştanbaşa donatmışlardır. Ana nakış: Acaip bir saksıda yetişen çeşitli meyvelerden ibarettir. Öyle fidanlar ki kiminden elmalar sarkar, kiminden armut, kiminden de püsküllü mısır... Resimde, nakışta mantık arayanların kulakları çınlasın. İşte size hiç bir çeşit taklit mantığına düşmeyen mermer meyveler. Koparabilirsen kopar, ısırabilirsen ısır...

Tophane çeşmesini bazı nakışlarının yorucu olmasına rağmen faydalı güzele örnek olarak vermeyi düşünürken çeşme başında acaip bir tahta testi peyda oldu ve kafamı altüst etti. Hani şu bizim orman civarı köylerde çam kütüğünden yontulan testilerden.

Fakat ben bu kadar güzelini hiç görmemiştim. En ufak bir biçim zevki olan kimse bu testinin yanından elini kolunu sallayarak geçemezdi. İnsan muhakkak ona sokulmak, onu okşamak istiyordu. Güzel heykellerin en belli hususiyetlerinden birisi de bu değil miydi? Yalnız gözlere değil avuçlara da okşama arzusu veren heykellere ne mutlu!.. Testisini yorgun argın bir kenara koyan kadın büyük bir muhabbetle mermer kabartmaları seyre daldı. Kabartmalara gelince, hepsinin gözü tahta testide. İnceden, beyazdan bir mermer fısıltısıdır

başlamıştı. Kulak verdim: Bütün kabartmalar tahta testinin haliskan bir heykel olduğunu tekrarlıyorlardı. İçlerinden birisi dayanamadı, testinin adını sordu. Testinin adı çamçak'mış. Kastamonu köylerinden birinde yontulmuş. Kütüğün üstünde keskin çeliğin iştihalı ve muhkem dudakları hâlâ geziniyor. Çamçak her haliyle:

Beni bir dağda buldular
Kolum kanadım kırdılar
Keskin baltayla yonttular.

diyor.

Tahta testiye hayran mermer kabartmalardan biri tombul bir sesle:

— Çamçak kardeş, seni yontan Allah için çok güzel yontmuş, ne yazık ki ne sen bu kadar güzel olduğunun farkındasın, ne de seni yontan kişi. Böyle olmasaydı sen kendini bu kadar süflî işlerde helâk etmez, bizim gibi, geçip baş köşeye kurulurdun. Seni yontan köylü de yaptığı işin değerini bilse çoktan Akademiye hoca olurdu. Sanat eseri her şeyden önce kendi değerini bilmeli. Kendini ağır satmalı. Bak biz hiç etliye sütlüye dokunuyor muyuz. Mermer sarayımızda yan gelir keyfimize bakarız. Meraklısı ayağımıza kadar gelir, bizi inceler, okşar, şımartır... Ben senin yerinde olsam taş çatlasa suya gitmez, ya bir müzeye kapağı atar, yahut bir zenginin yaldızlı raflarını buğdaş kurup keyfime bakardım, dedi.

Tombul mermer kabartmanın sözlerini dikkatle dinleyen tahta testi gülmeye başladı ve:

— Boşver mermer kardeş, dedi. Su testisi su yolunda kırılır.

Sonra benim büyük bir muhabbetle kendisine baktığımı görünce bana dönerek kabartmaları işaret etti ve:

— Güzel şeyler doğrusu, fakat haspalar amma da kendilerini beğenmişler ha... Bir de beni çamçak yontan ellerin değerini bilmemekle suçlandırıyor. Hiç de öyle değil. Beni alelâde bir çam kütüğü olmaktan kurtaran ellerin himmetini nasıl unuturum. Ona serin ve çam kokulu bir yudum su verdiğim zaman dünyanın en büyük sevincini duydum... Beni yontan eller nasırlı köylü elleriydi ama bu eller hem saban sürmesini, hem saz çalmasını bilirdi. Ben suya gidip gelirken o elleri kac defa öptüm. Hem suya gidip gelmek, susamış yorgun insanlara su taşımak niçin süflî bir iş olsun. Şu mermer kabartmalar, o kadar kendilerini beğenmişler ki sanki hepimiz buraya kadar onların elâ gözleri için gelmişiz. Beni asıl güldürten bu değil de, baş köşeye geçip oturmamı tavsiye etmeleri oldu. Biz aynı çam kütüğünden yontulmuş üç kardeştik. Kardeşlerimden bir tanesi evde memişhanede çalışır, halinden şikâyetçi değildir. Öteki sizlere ömür. Onu hatırladım da ondan güldüm. Bizi yontan köylünün boş vaktine gelmiş, oturmuş onun üstüne sıra sıra nakışlar oymuş. Birlikte suya gidip gelirken bizimkinin nakışları meşhur oldu. Üstüne bir de türkü yaktılar. Sen misin, bizim çamçak kardeşte bir kurum, bir azamet. Artık suya giderken ahlayıp vahlamaya başladı. Meğer gözüne ocak başında bir yer kestirmiş. Nihayet istediği oldu. Bir paşa gibi baş köşeye kuruldu. Fakat ocağın ateşi bir yandan, susuzluk bir yandan, bizim sıra sıra nakışlı kardeş, günlerden bir gün kırk yerinden çatlayıverdi. Dedim ya, su testisi su yolunda..

İnsan Kasidesi

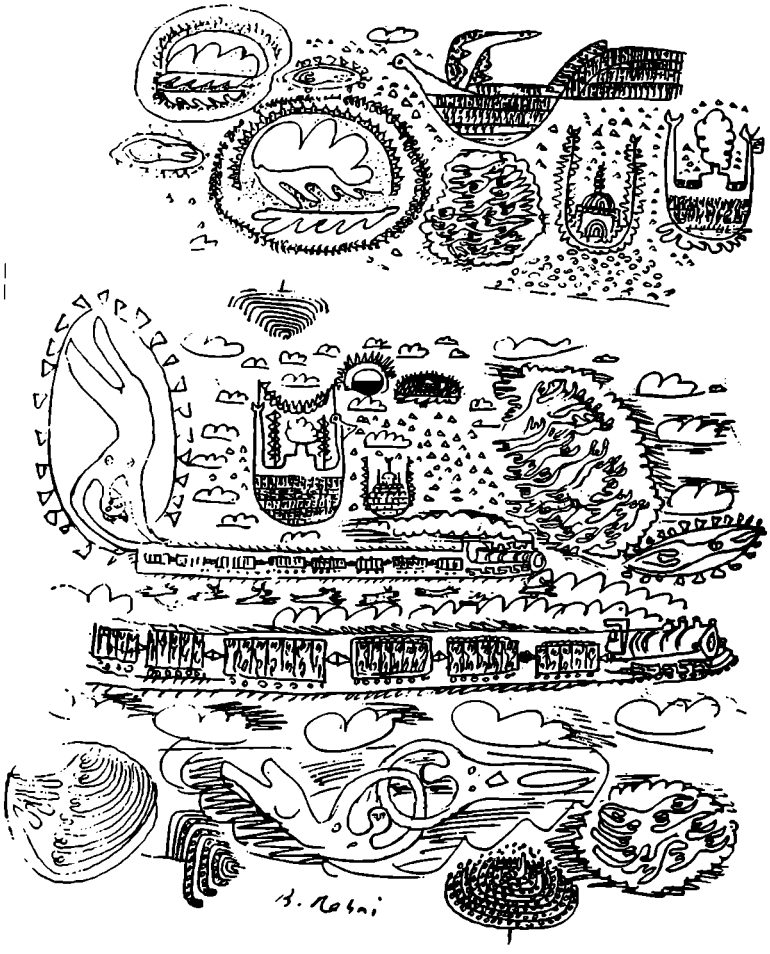
Yaradana Mektuplar'a Cevaptır

Oğul oğul
Şair olmasına şairsin
Amma velâkin itiraf eyle ki
Hep kadınlara ve meyvalara dairsin.
Kabahatin hepsi senin değil
Böyle doğmuşsun
İnsan olmadan önce erkek olmuşsun
Sen de farkındasın ki bu dünyanın
Ağacına ağaç, taşına taş,
Bulutuna bulut dediğin gün;
Minaresini uzarken, balığını yüzerken,
Fidanını büyürken sevdiğin gün
İtiraf eyle ki henüz sabi,
İtiraf eyle ki henüz toydun.
Gözlerin ot kokardı
Ağzın süt.
İnsanlar o yanda sürü sepet mahşer
Sen bu yanda
Zata mahsus kişilik dünyanda
Nefsi azizinle ilâ maşallah
Al tukke ver külâh!..
Evvelâ gökyüzü alıp başını çekip gitti
O gökyüzü ki gözünün bebeğinde mihenk taşı
Kırk yıllık dost, çocukluk arkadaşı
Derisi derine bitişikti
Evvelâ gökyüzü alıp başını çekip gitti
Sonra göç eyledi çınar dalları
Arkasından yola düzüldüler
Martılar, çakış taşları, güvercinler.
Velhasıl yüzünü güldüren cümle incik boncuk

Bir başka diyara göç ettiler aziz çocuk
Bir de baktım ki dikilivermiş karşına,
Bir endam aynası misillû
Bütün heybetiyle insanoğlu.
Ama gösterdiğin suret senin suretin değil,
İnsanoğlu bu;
Sadece meyvalardan ve hazlardan ibaret değil.
Bir dilimi zehir zıkkım,
Bir dilimi candan tatlı
İnsanın tarifi bu oğul, sevdanın değil.
Bir de baktım ki etrafını insanlar almış
Halka halka, dizi dizi, arşa kadar
Bir yapı içresin ki insandan kurulmuş
Duvarları insandan örülmüş,
Harcı insan, tuğlası insan,
Tavanı döşemesi insan,
Acısıyle, sızısıyle
Alnının kara yazısıyle
Korkudan tutulmuş dilleri,
İç içe çapraşık yolları
Bin türlü acaip halleriyle insan.
Bir de gördüm ki insanmış her ne var âlemde
Meğer her şeyin aslı astarı insanmış
İnsan âlemde hâyal ettiği müddetçe değil
Aziiiiz şair.
İnsanları sevdiği kadar yaşarmış.
İnsanları seven mis
Sevmeyen bir hoş kokarmış,
Bundan ötesi yalan
Allı yalan, pullu yalan
Yalan oğul yalanmış.
1950 senesinde Mernuş
Bu şiiri böyle söylemiş.

Büyük Şehir

Bir değil hallerin beş değil
Nasıl anlatsam hepsini bir bir
Nasıl bağlansam sana nasıl, büyük şehir.
Yüz tane kolum olsa kucaklamağa yetmez
Tepeden tırnağa dudak kesilsem bitip tükenmezsin.
Anten misali gerilse bütün damarlarım
Nasıl duyarım semt semt bucak bucak seni
Nasıl sararım?
Büyük hastanelerinde yatarım insan dolu,
Büyük gemilerine binerim mahşer,
Hanların dolu, hamamların dolu...
Gel gör ki her Allahın günü
Göz göze, diz dize
Tramvayda, sinemada, meyhanede, mabette.
Herkes kendi murdar karanlığına gömülmüş
Herkes gurbette.

Eren'e Mektup

Henüz olmamışken ham buruk yeşil yeşil
Meyveleri kopartılmış ağaçlar vardır
Bir de kuş uçmaz, kervan geçmez bahçelerde
Petek petek ballanır meyveler beyhude yere
Yarılırlar dudak dudak güneşten baldan,
Sonra bükülür boyunları bir yanları çürür
Olgun bir meyve dalında ne kadar durur
Kuş uçmaz kervan geçmez bahçelerde
Dağılıp giderler bir bir
Bütün bir baharın özü küf kesilir şarabı zehir
Ne güç bir ağaç misali meyve verebilmek
Vaktinde açabilmek çiçeğini
Daldırabilmek köklerini damar damar
Toprağın etli cömert karanlığına
Düşmek peşine diş diş, dudak dudak, zerre zerre
Aramak aramak aramak milyon kerre
Tadını meyvenin
Tuzunu dalın
Cilâsını yeşilin yaprağın

Yarısı çıldırasıya aydınlık gökyüzünde
Yarısı yedi kat dibinde toprağın
Bir yandan uzatabilmek dallarını güne güneşe
Bir yandan salabilmek köklerini sinsi sinsi

Karanlıkların en bereketlisine
Kökler bölük bölük, tabur tabur
Toprağın altında har vurup harman savurur
Beton künklerin içinden mi geçiyor su
Suyu granit oluklara mı hapsetmişler
Evelallah bir çare bulunur
Toprağın altına yayılmış binlerce damar
Delmesine deler oymasına oyar
Girer granit kaburgalı olukların ta içersine ona ne şüphe
Milyonlarca defa ısıra ısıra
Milyonlarca defa öpe öpe.

Ne güç bir ağaç misali meyve verebilmek
Koruyabilmek tomurcuklarını kurttan kuştan
Yapraklarını kurudan yaştan
Ne güç mevsimlere dert anlatabilmek
Ne güç bir ağaç misali meyve verebilmek
Sonra kendi ellerimizle devşirebilmek kendi meyvemizi
Uzatabilmek insanlara; alın taze taze diyebilmek
Bir ağaç kadar titiz, bir ağaç kadar temiz
Bir ağaç kadar hilesiz hurdasız ve peygambercesine ahmak
Sormadan çektiğimiz çilenin hesabını
Meyvelerimizin cana değdiğini duymak.

Çil Çil

Bir kayısı dalı mavilik içinde
Çilli yaprakları ışık içinde
Pembe damarları çırıl çıplak
Hepsi de üç türlü yeşil içinde,
Mernuş der ki:
İş var işin içinde
Ne güzel erimek aşk içinde
Neylersin
Zerresi kalmış benim içimde.

Sakal Makal

Yahut

Aferin Oğlum Ahmet
Bu Yolda Devam Et

Herifçioğlu Sen Mişel'de koyuvermiş sakalı
Neylesin bizim köyü, nitsin Mahmut Makal'ı
Esmeri, sarışını, kumralı, kuzguni karası
Cebinde dört dilberin telefon numarası
Bir elinde telefon, bir elinde kesesi
Uyyy!.. yesun oni nenesi
Yesun oni nenesi.

Yollara Yollara

Ölmüş eşek kurttan korkmaz
Biz daha ölmedik oğul
Gel bir sefer eyleyelim
Düşelim yollara yollara.
Kaybeyledik dost yüzünü
Düşmüş dillere dillere

Gel bir sefer eyleyelim
Düşelim yollara yollara,

Dizimize kara sular inmeden
Gözümüze ak perdeler durmadan
Tepemize kara kuzgun konmadan
Gel bir sefer eyleyelim
Düşelim yollara yollara

Daha dağarcıkta balımız var
Damarda bir deli kanımız var
Kuş gibi çırpınır canımız var
Gel bir sefer eyleyelim
Düşelim yollara yollara

Bir Porsiyon Dünya

Boşuna da çil horozum boşuna
Şu senin sabah sabah uyanmaların
İn yok cin yok ortalıkta
İnsan kulağına değmedikten sonra
Ne sen varsın, ne sesin, ne kuyruğun
İşte böyle canım çil horozum.

Boşuna da alabalık boşuna
Issız ırmaklarda hışım gibi gidişin
Şelâleyi dikine aşman boşuna
Azılı avcılar düşmeli peşine
Çil çil ağlar serpilmeli üstüne
Bir cift insan eli pulun yolmıya
Bir Karacaoğlan tadın övmiye
Bunlar olmadıktan gayrı
Ha varmışsın ha yokmuşsun kime ne.

Boşuna da Kızılırmak boşuna
Issız ovalarda şahlanmaların
Söğütleri kökünden sökmelerin boşuna
Veysel der ki «Pavlikaya tutsam seni»
Canım Veysel bu beylerin işi ne?

Boşuna da telli kavak boşuna
Şu senin gıcım gıcım gıcıladığın
Bir köy meydanında süzülmek varken
Gelmiş konmuş ıssız dağın başına
Ne gelen var ne geçen oyy
Gel de şaşma şu Allahın işine

Boşuna da deli gönül boşuna
Şu senin yâr yüzünden çektiklerin
Çevirip cümle cihana kıçını
Eşine dostuna ettiklerin
Yiğit isen al yârini çık dağlara görelim
Dağ başı bu, kuzgunu var, kurdu var
İnsan hali türlü türlü derdi var
Bir de baktın aş eriyor nazlı yâr...

Yazma Destanı

Söylemesi benden çalıp oynaması Sulukule'den
Yazmacı güzeli Binnaz, hastır boyaları çıkmaz
Çil çil olmuş boyadan koltuk altları
Yıldız yıldız benleri var sayılmaz.
Yazmacı güzeli onaltı yaşında
Her yanı boya içinde ama alnı açık, aklı başında
Bir de karanfili var kulağının arkasında pembe pembe güller
Yazmacı güzeli Binnaz hem yazma basar, hem şarkı söyler:
Yazmacı güzeli Binnaz, hastır boyaları çıkmaz.
Her şeyin hası var bu dünyada
Fırının hası var, ekmeğin hası
Bahçenin hası var, gülün hası
Çileğin hası var, insanın hası
Gel gör ki herşeyin hası çarşıda satılmaz..
Yazmacı güzeli Binnaz, hastır boyaları çıkmaz.
Hele bir yeşili var zehir yeşili
Bir defa bulaşmaya görsün yüzüne gözüne
Vallahi billâhi çıkmaz
Hamama da gitsen çıkmaz.
Buna cehri derler c e h r i
Hele bir aklına esmeye görsün sarıya boyar bütün şehri
Cehri dediğin bir küçük tohum
Kaynatırken buram buram Temmuz kokar,
Tarla kokar, bal kokar...

Buna kırmızı derler, kırmızı değil
Çinimaçinden gelirmiş fitarihinde.
Kırmızı dediğin bir küçük böcek
Buğday gibi ekilip biçilecek
Hasadı yapılırmış fitarihinde.
Buna al bakam derler, buna mor
Neyin nesi olduğunu Şaban ustaya sor.
Şaban usta Üsküp'ten gelmiş geleli, otuz yıl olmuş
Üsküdar'da Fıstık Ağacında bir tezgâh kurmuş
Aklını fikrini yazmaya vermiş
Dili birazcık Üsküp'e çalar
Meselâ, gel bir yemek yiyelim, demez de
Yiyelim bir yemek, der...
Şipşak bir sofra kurulur
Tezgâhın üstüne bir yazma serilir
Bir yumrukta iki baş soğan kırılır
Dört beş kalem pirzola, burcu burcu kekik
Sanki ömrümüzde yemek yemedik.
Kaynar kaynar balmumuna daldırır
Ihlamur ağacından oyarlar kalıbı
Bir kalıpla onbin yazma basılır
Kalıp deyip geçme, yürek ister, bilek ister, göz ister
Onbinlere çarpılır birin ayıbı
Kalıbın hasını da Hanımyan oyar
Hanımyan altmışbeş yaşındadır
Galata Kulesi kadar yerli, Kızkulesi kadar turfandadır
Bir ellerini görsen bayılırsın
Asur heykelleri gibi küt küt, çentik çentik emektar eller
Binlerce kalıp oymuş bu güne kadar
Onbinlerce yazma dağda bayırda onun şarkısını söyler
Yazmalar uçun, yayladan geçin
Has rengi, has biçimi, has insanı seçin yazmalar...

Yazma üstüne ne söylesem az
En belâlısı siyah üstüne beyaz
Yazmanın siyahı sıcak ister, hamam sıcağı
Sıcak bir şey değil ama siyah boyanın dumanı
Ne dini vardır, ne imanı
Yazmacıları yıldıran budur
Bu duman çökertir elmacık kemiklerini
Akide şekeri gibi gülen gözleri bulanır
Duman değil zehir, can mı dayanır?

Sonra yazmalar serilir çimene kandil kandil
Işıktan, renkten, nakıştan bir bayram kurulur
Davul zurna sesleri gelir uzaktan
İnsan eliyle tabiat gücü başa güreşirler
Daha sonra Bağlarbaşı'ndan denize inilir
Yazma dediğin balık misali akar suya, diri suya bayılır
Boğaz'ın suları kütür kütür
Has olmayan ne var söker götürür
En sonunda yazmalar havalanır öbek öbek
İstanbul'dan deniz kokan, yosun kokan bir merhaba!
Yurdun her yanına uçup gidecek

Yazmalar uçun, yayladan geçin
İyiyi, güzeli, temizi seçin yazmalar!

Türküler Dolusu

Kirazın derisinin altında kiraz
Narın içinde nar
Benim yüreğimde boylu boyunca
Memleketim var.
Canıma ciğerimedek işlemiş
Canıma ciğerime
Sapına kadar
Elma dalından uzağa düşmez
Ne yana gitsem nafile
Memleketin hali gözümden gitmez
Binbir yerimden bağlanmışım
Bundan ötesine aklım ermez.

Yerliyim yerli olmasma
İlmik ilmik damar damar
Yerliyim
Bir dilim Trabzon peyniri
Bir avuç tiftik
Bir çimdik çavdar
Bir tutam Şile bezi gibi
Dişimden tırnağıma kadar.
Ressamım
Yurdumun taşından toprağından sürüp gelir nakışlarım
Taşıma toprağıma toz konduranın
Alnını karışlarım.
Şairim şair olmasına

Canım kurban şiirin gerçeğine, hasına
İçersine insan kokusu sinmiş mısralara vurgunum
Bıçak gibi kemiğe dayansın yeter
Eğri bügrü, kör topal kabulüm.
Şairim

Zifiri karanlıkta gelse şiirin hası
Ayak seslerinden tanırım
Ne zaman bir köy türküsü duysam
Şairliğimden utanırım.
Şairim.
Şiirin gerçeğini köy türkülerimizde bulmuşum
Türkülerle yunmuş yıkanmış dilim
Onlarla ağlamış onlarla gülmüşüm

Hey hey yine de hey hey
Salınsın türküler bir uçtan uca
Evelallah hepsinde varım
Onlar kadar sahici
Onlar kadar gerçek,
İnsancasına, erkekçesine
Bana bir bardak su dercesine
Bir türkü söylemeden gidersem yanarım.

Ah bu türküler
Türkülerimiz
Ana südü gibi candan
Ana südü gibi temiz
Türkülerde tüter dağ dağ yayla yayla
Köyümüz, köylümüz, memleketimiz.
Ah bu türküler köy türküleri
Dilimizin tuzu biberi
Memleket ahvalini onlardan sor
Kitaplarda değil türkülerde ara Yemen'i
Ölen kalan gidip gelmeyeni
Ben türkülerden aldım haberi

Ah bu türküler köy türküleri
Mis gibi insan kokar mis gibi toprak
Hilesiz hurdasız çırıl çıplak
Dişisi dişi erkeği erkek
Kaşı kaş gözü göz yarası yara
Bıçağı bıçak.
Ah bu türküler köy türküleri
Karanlık kuyularda açılmış çiçekler gibi
Kiminin reyhasından geçilmez
Kimi zehir kimi zemberek gibi

Ah bu türküler köy türküleri
Olgun bir karpuz gibi yarılır içim
Kan damlar ucundan mürekkep değil
İşte söz, işte ses, işte biçim:
Uzun kavak gıcım gıcım gıcılar.
İliklerine kadar işlemiş sızı
Artık iflâh olmaz kavak ağacı
Bu türkünün yüreğinde sancı var.

Ah bu türküler köy türküleri
Ne düzeni belli ne yazanı
Altlarında imza yok ama
İçlerinde yürek var
Cennet misali sevişen
Cehennemler gibi döğüşen
Bir çocuk gibi gülüp
Mağrular gibi inleyen
Nasıl unutur nasıl
Ömründe bir defa Kâzım'ın türküsünü dinleyen

Küçük Ressam

İçimde renkler uçuşur
Al yanar yeşil tutuşur
Ne sihirdir ne keramet
Ne de el çabukluğu marifet
Bu bir ressam oğlu ressam işidir
Sağ yanımda usul usul
Morla turuncu konuşur
Beri yanda kuzguni siyahlardan
Ödü patlamış beyazlar
Ötede çil yavrusu gibi dağılmış pembeler
Kenarda yüzlerce senedir
Özlediği kahverengine kavuşmuş bir sarı
Beride Bursa çinilerine değmiş
Yunmuş yıkanmış bir memleket rüzgârı
Bazan ılık bazan serin
Işıl ışıl yanıyor mavilerin
Dilerim Allahtan dert görmesin
İki kocaman çiçek gibi açılmış gözlerin
Minicik ellerin.

Pul Pul

Yedi tepeye kurulmuş
Pul pul
Gümüş gümüş balıkları
Pul pul
Işıktan sudan örülmüş
Canım İstanbul

Çeşme

Bir elinde ekmek
Bir elinde su
Böyle gelmiş
Böyle gider insanoğlu
Ana südü gibi helâl
Ana südü gibi iyi
Kuran eller dert görmesin bu çeşmeyi.

Can İlâhisi

Hamamın üçtür kurnası
Üçünde üç kız yunası
Mal canın yongasıymış
Can kimin yongası
Az ver ama candan
Sadaka değil
Garibiz yoksuluz ayıp değil a
Görüp göreceğimiz nafaka değil
Candır zorum, candır derdim
Cana uzatmışım elim
Can tükenmez dilim dilim
Dostlar canı bölüşelim

Candan kurulmuş bir pazar
Can alırlar can satarlar
Candan terazi tutarlar
Dostlar canı bölüşelim

Ve

Ölüm kapıya gelende
Yağma olmuş bulsun canı

Çürümek

Her şey çürüyor canım kardeşim bu dünyada
Hatıralar bile
O hatıralar ki kafatasından muhkem bir yerde saklıdırlar
O hatıralar ki tüyden hafif
Gök mavisinden duru
Etten kemikten uzaktırlar
O hatıralar ki
Bambaşka bir zaman içre yaşar dururlar
Gel demeden gelir
Git demeden giderler
Nur topu gibi açıldıkları olur bazan
Sonra sızım sızım sızlarlar
Her şey çözülüp gidiyor bu dünyada
Bir biri içinde
Bir biri peşi sıra
Bir tad dudakta
Bir ses kulakta
Sen toprakta çürürsün canım kardeşim
Ben ayakta

Akıl İle Gözün Hikâyesi

Bir çift şahin gibi uçurdum gözlerimi Salıpazarı'ndan
Salıpazarı apartmanının dördüncü katından
Az gittiler uz gittiler
Dere tepe düz gittiler
Süzüm süzüm süzüldüler
Beylerbeyi'ni aştılar, Çengelköy'ünü geçtiler
Gidip Kanlıca'da beyaz bir evin üstüne kondular
Ev beyaz olmasına beyaz ama küçük
Bir kibrit kutusundan küçüktü
Bir tavla zarı kadar küçük evin içinde
Olup bitenleri seçmek
Gözlerime değil aklıma düştü
Çağırdım gözlerimi yuvalarına
Anlatın dedim neler gördünüz beyaz evin içinde neler?
Bir kadın gördük dediler iri kıyım, perişan
İri memeleri vardı, iri kalçaları
Dizinde bir kız, bir oğlan iki çocuk
Üçü de hüngür hüngür ağlıyorlardı
Allem ettim kallem ettim
Ama bir türlü tasarlayamadım
Kanlıca'da beyaz evde olup bitenleri sonuna kadar
Bir tavla zarı kadar küçücük eve
Bir kadın iki çocuk nasıl sığar?

Cücüklü Soğan

Mudurnu'nun
Alagöz nahiyesinden
Durmuş'a
Büyük ikramiye vurmuş
Paranı nideceksin demişler.
Bundan böyle demiş
Her Allahın günü
Soğanın cücüğünü yicem
cücüğünü

Minare İle Meneviş

Şimdi Ortaköy minaresi sudadır
Sular bu saatte sinsi sinsi
Karpuz kabuğu kokmadadır
Karpuz kabuğu da nerden girdi araya
Benim sözüm minareye
Ama iki tane minare var efendim
Biri gökyüzündeki
Beyaz bir kalem gibi güzelce yontulmuş
Kelli felli zeki
Öyle kendini beğenmiş, o kadar kendinden emin ki
Öteki fıkara suya düşmüş perişan
Minareye benzer yeri kalmamış
Göktekinde bir kurum, bir çalım, bir azamet
Sudakinde bir telâş, bir telâş, bir kıyamet
Sudaki minare değil meneviş
Meneviş değil bir kol çengi
Böyle olmasına böyledir ama
Benim gönlüm sudakinden yanadır
Evet ama birisi sanat eseri
Yüzde yüz insan elinden çıkmış
Her zerresine insan eli değmiş, insan emeği
Gökteki minare daha böyle sittin sene durur
Sudaki minareye gelince bir varmış bir yokmuş
Böyle olmasına böyledir ama
Benim gönlüm sudakinden yanadır
Hey Allahım, duran minare mi daha güzel kımıldayan mı?
Duran kuş mu daha güzel, uçan mı?
Amma da uzattın be kardeşim
Gökteki minare olmasa
Sudakini gapıp da gaçan mı?

Sevda Üstüne

Bütün kitapları yakmalı
Sevda üstüne ne söylemişlerse yalandır
Kitaplara göre insan
Karanlıkta yüzüne bin mumluk lâmba tutulmuş
Gözleri, yüreği kamaşmış insandır
Aptaldır, hastadır, kahramandır
Bütün kitapları yakmalı
Sevda üstüne ne söylemişlerse yalandır.
İçinde bir tek suret yaşayan yüreğe yürek mi derler
Bir tek yaprak veren dalın boynun burarlar
Bir tek meyve veren dalı keserler
İnsan dediğin bir buğday tarlası gibi olmalı
Esti mi rüzgâr bir değil milyonlar için esmeli
Bir tek meyve veren dalı kesmeli
İnsan dediğin derya misali
Üstünde milyonlarca dalga
İçinde kıyametler kopmalı
İnsan dediğin derya misali
Uçsuz bucaksız olmalı.

Gel çıkalım sevgilim gel
Gel kurtulalım birler hanesinden
Çekelim gidelim bir uçtan uca
Açalım yüreğimizin kapılarını sonuna kadar
Sevelim sevelim sevelim
Sevebileceğimiz kadar

Dolmuş

Benzin kokuyor akşam akşam
Benzin kokuyor akşam üstü
Suadiye'de dolmuşta
Felsefelere dalmak sana mı düştü
Aklın varsa yanı başında olup bitenlere kulak ver
Senin nene gerek başından büyük düşünceler
Bir de ömrün neresindesin ondan haber ver
Başında mı
Sonunda mı
Ortasında mı
Ondan ötesi kimsenin umurunda mı?

Üçüncü Tekerlek

Böylesini görmemiştim
Öndeki tekerlekler kocaman
Arkadaki minnacık
Bir tek
Uydurma bir telle bağlanmış
Çıktı çıkacak
Arabayı çeken bir küçük eşek
Yanda bir numara küçük sıpası
Tüyleri daha uzun
Gözleri daha büyük
Ama hasta mı nedir
Düştü düşecek

Bugün efkârlıyım gönlüm haraba
Kasabın önünde durdu araba,
Arabacı yampirik tekerleği düzeltti
Dükkândar tam dört tane but yüklendi
Şöyle bir başını çevirdi baktı eşek
Butlar ağır değil ağır olmasına
Ama şu münasebetsiz üçüncü tekerlek
Gitti gidecek
Alan almış, satan satmış, olan olmuş
Bütün gün eşekle sıpayı düşündü Mernuş
Anadolu'nun kara çilesi
Kara bahtı kara gün dostu
Jibi, fordu, şevrolesi
Dert ortağı, kulu kölesi
Ve en çok harcanan küfrü dilimizin:
Eşşoğlu eşşek
Kusura bakma eşek kardeş
Bir gün muhakkak herşey düzelecek
Amma neylersin böyle gelmiş bu sunturlu küfür
Böyle gidecek.

7 Tane Erik Ağacı

Boş ver kafiyelere Reyis
Boş ver şiir yazmaya evlât
Otur da doğru dürüst
7 tane erik ağacının hikâyesini anlat
Evimiz deniz kenarındadır Fındıklı'da
Ekmek paramız Beyoğlun'da çıkar
Beyoğlu'na bir yokuştan çıkarız yirmi senedir
Yokuşun ortasında bir arsa
Arsanın ortasında 7 tane erik ağacı
Saydım yedi tanedir
Ne zaman yolum düşse
Erik ağaçlarını arar gözüm
Ya kedi yavruları gibi sırılsıklam
Ya buram buram bahar içredirler
Ya bütün dalları kırılıp dökülmüş
Her sene kırılır dallar adettir
Bu yaz geleceğine alâmettir
Yaz geliyor demektir yokuştan paldır küldür
Yoğurtçusu, dondurmacısı, çavuşu, yapıncağı kütür kütür
Yaz geliyor demektir çok şükür.
951 senesinin baharında

Kestiler 7 tane erik ağacının yedisini birden diplerinden
Henüz yeşermeğe başlamışlardı çıtır çıtır
Körpe bir salatalık yeşili inceden
Islak, nemli, ümitli
Yedisini birden kazımışlar köklerinden
Saçlarından tutup birer birer
Yedisinin de köklerini sökmüşler
Şimdi onların yerinde cascavlak
Ensesi ceketinden iki parmak dışarda
Üç katlı tombalak bir apartman kuruldu
Güzel bir yapı olsa canım yanmaz
Yapı değil mübarek hacıyatmaz
Yağlı bir çift tavla zarı
Bir yanı kumbara bir yanı kasa

Elveda benim her mevsim dalları kırılan
Sıska çelimsiz
Ama son yaprağına son eriğine kadar cömert erik ağaçlarım
Ne zaman yolum düşse
Gözlerimi yumup sizi hatırlayacağım.

Merhaba Yeşil

Birinci Basım 1956
İkinci Basım 1969

Merhaba Yeşil

Yeşile de deli gönül yeşile
Kara sevda katmer katmer açıla
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
Yeşertmeyen ateş alev tutuşa

Yeşile de deli gönül sımsıcak
Bir yeşil yağmurdur yağdı yağacak
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
Bir yeşil kıyamet koptu kopacak

Yeşile de deli gönül uçalım
Tepeden tırnağa çiçek açalım
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
Yeşertmeyen yerden yardan geçelim

Yeşile de deli gönül gözüne
Karışalım ak gürgenin hızına
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
Canım kurban Kâtibi'nin sözüne

Yeşile de deli gönül hıncınan
Başı boş bedava bir sevincinen
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
İster kalem kâğıt ister vincinen

Yeşile de deli gönül tümümüz
Yeşil bizim dünya ahret dostumuz
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
Yeşil yeşil tütüp gitsin canımız

Yeşile de deli gönül merhaba
Erikler vişneler dutlar merhaba
Muhabbet bir ekin ekip yeşertmek
Sahipsiz yoncalar otlar merhaba

Nen Var Canım Kardeşim
Yahut
Kırmayanın...

Bir salkım üzüm bir bardak şaraba
Ne kadar benzerse
Bir nefes tütün bir demet yaprağa
Ne kadar benzerse
Nen var canım kardeşim?
Her nefeste biraz daha buğulanıyor cam
Hep bir buzlu camın arkasından
Bakıyormuşsun gibi geliyor yüzüme
Çıldıracam...
İki nokta bir benek gözlerim
Erimiş uzanmış dökülmüş ellerim
Nen var canım kardeşim?

Hay camına camekânına büyüsüne buğusuna aldıranın
Kırmak mı dedin
Kırmayanın...

Yaaaaa...

Vatan mübarektir kabuuul
Toprağı somun
Dikeni döşek
Uğrunda döğüşmeyen
Eşşoğlu eşşek
Ama ya dünyamızla birlikte başlayan sızı: Ekmek
Peki ya ekmek kadar eski vatan kadar gerçek
Ya erkekle dişi dişiyle erkek?

Gön

Asfalt mordu
Asfaltın yanı başında çayır
Morun kulağına bir şeyler söylüyordu
İkiz renklerin sevdasına dair
Kâtibime kolalı gömlek diyordu
Çayır yeşiline mor
Yakışır da söz mü âbad ediyor

Asfalt mordu
Asfaltın yanı başında çayır
Merdini de yavrum merdini diyor
Kim bilir kimin derdini
Sonra durup dururken
Olmayacak bir türküye atlıyordu

Asfalt mordu
Asfaltın yanı başında çayır
Çayırın ortasında bal rengi bir inek otluyordu
Üç adım ötede cin gibi danası
Arkada kocaman bir deve dikeni
Dikenin önünde bir gelincik
Her yanı dikenden çimdik, çimdik
Üzerinize güller deve dikeni
Gelinciğe bayağı sulanıyordu

Asfalt mordu
Çayır alabildiğine yeşil
Bir bulut oynamış Sıvas elinden
Üstümüze doğru geliyordu
Mor, yeşil, bulut, inek, dana
Sütçü dükkânlarındaki resimler geldi aklıma
Manzara bal gibi kartpostal üzerine çalışıyordu
Münasip yerinde pulu eksikti
Bir de saksağan kondu mu sana
Direğin tam tepesine
Tüy dikti

Asfalt mordu
Bir bulut kopmuş Sıvas elinden
Tam üstümüzden geçiyor derken
Asfaltta dev gibi kamyonlar peydah oldu
Ağızlarına kadar gön yüklü kamyonlar
Bir tuzlu, bir murdar deri kokusudur sardı çayırı
İnek bir müddet danasını oyaladı
Çıkardı kocaman dilini tatlı tatlı
Yavrusunu bir güzel yaladı
Ama kaçın kurası idi bu dana
Beyaz dişleri arasında bir tutam yeşil
Gözlerini dikmiş kamyona, başladı birer birer saymaya
At gönü, katır gönü, eşek gönü, inek gönü
Ana, ana dedi dünyanın sonu bu mu?

Biri İnsan Biri Allah

Bu ağaç bu bayrak bu bulut
Bu deniz bu arzu bu umut
Bu acı bu sızı bu tasa
Bu avuçlar dolusu sızlayan boşluk
Biri Allah biri insan yapısı
Ne güzel ikiye bölünmüş hepisi.

Karabiber

İzmir'de bir ağaç gördüm
Adı karabiberdi karabiber
Yaprağının ucunu ısırdım
Tadı karabiberdi karabiber.

Bir yaşıma daha girdim
Biber dediğin tuzluğa yaraşır
Fidesi olur fidanı olur
Bir çınar boyunda karabiber
İnsanın başı döner

Çiçek mi, meyva mı, tohum mu nedir
Nar tanesi gibi pırıl pırıl
Çingene pembesinden sıcak
Karabiber ağaçlar dolusu
Karabiber sebil
Karabiber salkım saçak

İzmir'de bir ağaç gördüm
Adı karabiberdi
Ya karabiber türküsü Allahım
Necati Cumalı söylerdi
Soba borusu gibi bir sesi vardı
Karabiberim, derdi karabiberim
Candarmalar geliyor kalk gidelim

İzmir'de bir ağaç gördüm
Adı karabiberdi
Benim, avuç içi kadar saksılarda
Asma kütükleri yeşerten anam
Bu ağacı görse sevincinden ağlardı.

İzmir'de bir ağaç gördüm
Adı karabiberdi
Dalını, meyvasını, gölgesini
Getirdi masamıza serdi
Yapraklarını görsen bayılırsın
Bir yazma oyası kadar ince
Söğüt dallarından narin
Saçlarının arasında dolaştığını duyarsın
İncecik, biberli ellerin

447 Tırnak Numaralı Beyaz At

Ama sen çoktan miadını doldurmuş
447 tırnak numaralı beyaz bir atmışsın
Ama senin iler tutar tarafın kalmamış artık
Ama sen tökezliyormuşsun
Sağ böğründe sızı sol böğründe yara
Üç buçuk senedir sakatmışsın
Ama seni insanca değil
Hayvanca değil
Bilmem nece yüklemişler
Vurmuşlar yokuşa
Ciğerlerin ateş alev tutuşa

Ama sen kaç defa artık yeter demişsin
Böyle yaşayacağına geber demişsin
Bir çifte bir çifte daha sallamışsın boşuna
Sonra boş bir çuval gibi yolun ortasına serilmişsin
Kaskatı kesilmişsin ama becerip ölememişsin
Gözlerinden yaş boşanmış: Ter demişler
İnim inim inlemişsin geber demişler
Derin derin çekince içini
Kalp musibet, eşekten beter demişler
Basmışlar kırbacı, muştayı, sopayı
Ne güçmüş hakketmek Allahım bir avuç arpayı
Bel kemiğin çentik çentik
Külbastıya dönmüş sağrıların
Sen 447 tırnak numaralı beyaz bir atsın
Çoktan miadını doldurmuş
Kimin umurunda ağrıların

Ama yağmur yağıyormuş
Seller akıyormuş
Arab kızı damdan bakıyormuş
Seni görünce başlamış bağırmaya
Anne anneciğim nolursun
Şu ata söyle bana beyaz bir tay doğursun
Anası ömründe beyaz tay görmemiş
Arabacıya seslenmiş:
Bu atın tayı beyaz mı olur
Bir kadına bakmış arabacı bir ata
Bir tövbe estağfurullah çekmiş
Tayına, tavanına, kızına kısrağına

Beyaz atın tayı beyaz mı olur
Ah gözünü sevdiğim beyaz at
Hanım hanımcık taylardan vaz geç de başka bir şey doğur
İnsan gücünün başa çıkamayacağı
Bir milyar beygir kuvvetinde olsun
Bir tay ki yüreği taş kesilmiş insanlardan
Kahrolan sülâlenin hesabını sorsun.

Bir Dilim Deniz

Değil kardeşim değil
Benim sevdiğim denizlerin dibi
Ne mavi ne yeşil ne camgöbeği
Benim sevdiğim denizlerin dibi renkli değil

Bir mavi deri değil sadece
Bir mavi zar değil
Eti var budu var
Suyun eti rüzgârın eti

Su desem su
Rüzgâr desem, rüzgâr değil
Deniz dibinden kesilen kalın bir dilim
Yıllardır gözümde, dizimde, dilimde
Tadına tuzuna doymuş değilim

Yaz aşı deniz aşı
Denizdir her işin başı
Denizle başlamalı her şey
Denizle bitmeli
Kelleyi koltuğa almalı
Dibi görünen denizlere gitmeli

Çakıl

Seni düşünürken
Bir çakıl taşı ısınır içimde
Bir kuş gelir yüreğimin ucuna konar
Bir gelincik açılır ansızın
Bir gelincik sinsi sinsi kanar

Seni düşünürken
Bir erik ağacı tepeden tırnağa donanır
Deliler gibi dönmeğe başlar
Döndükçe yumak yumak çözülür
Çözüldükçe ufalır küçülür
Çekirdeği henüz süt bağlamış
Masmavi bir erik kesilir ağzımda
Dokundukça yanar dudaklarım

Seni düşünürken
Bir çakıltaşı ısınır içimde.

Denizli Destanı

Her horoz kendi çöplüğünde
Denizli horozu her yerde öter
Ne güzel dağların var Denizli
Mavi mavi yeşil yeşil tüter
Horozun hakkını horoza
Dağların hakkını dağlara verelim
Al gözüm kınalı paleti ele
Şöyle ressam gözüyle seyredelim

Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
Sittin sene beklemiş durmuş ressamını, yazarını
Ama bizler bu yurdun aydın geçinenleri
Elimize kâğıt kalem geçer geçmez
Evvelâ Galata'yı çekmişiz sineye sonra Şişli'yi
Gözüm körolsun duydumsa
Minicik horozlardan başka kimseden Denizli'yi
Dostlar günahı vebali boynumuza
Öyle lök gibi oturmuş kalmış
Öylesine saplanmışız ki İstanbul'a
Bir türlü atlayıp kalemin sırtına
Üsküdar'ı aşamamışız
Zeybeğini oynamış, Zeynebini söylemiş
Horonunu tepmişiz Anadolu'nun
Halayını çekmişiz ama
Çilesini çekmeye yanaşmamışız

Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
Bursa'da, Gönen'de, Çorum'da
Artvin'de görmedim benzerini
Pazar dediğin böyle kurulur
Şehrin ortasına allı pullu
Uçsuz bucaksız bir kilim serilir
Kilimde kaç çeşit nakış varsa
Bal olur, petek olur, bakraç olur
Bebek olur, beşik olur dizilir
Develer geçer ağır ağır, bir çıngırak sesidir
Erir şeker gibi
Sırım gibi delikanlılar salınır
Bir bolluk, bir bereket, bir bayram havası eser
Göz doyar doymasına yürek burkulur
Hepsi hoş, cana yakın bizden ama
Bu ortaçağ kokusu nedir?
Adını bilmediğim bir yerlerde
Ey Gaziler türküsü söylenir
İçimde bir şeyler devrilir, burkulur, sızlar
Amanın beş yüz yıl önce de
Tıpkı böyle kurulurdu bu pazar
Tıpkı böyle çömelirlerdi toprağa
Al topuklu beyaz kızlar

Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
Akla hayale sığmayan şeyler koyun koyuna
Dünümüz, bugünümüz, yarınımız
Kırmızı biberinden tut plâstik kemerine kadar
Çalısı, çırpısı, bakracı, balıyle
D. D. T.'si, bit tozu, naylon peştemalıyle
Bir yanağında sarısı sıtmanın
Bir yanağında alıyle
Ammesi, mevlûdu
Mızraklı, mızraksız ilmihâliyle
Zaloğlu Rüstemi
Jack London tercümesi
Seksoloji mecmuasıyle
Tarzanı, Truman'ı
Kel hocası, kör hacısı
Kürd imamı, kurt yobazıyla
Varımız yoğumuz, köyümüz künyemiz karşında
Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
Halep de burda arşın da

Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
Bir yanda tulum peynirleri tıklım tıklım dolu
Hâlâ münasip taraflarında sallanır durur
Dananın kuyruğu.
Lezzetli olmasına lezzetli mübarek peynir
Ama bir güzel traş edilmezse saçı sakalı
Zor yenir yutulur
Peynir tulumlarının üstüne bir ip gerilmiş
İpe mandallarla resimler asılmış
Al gözüm seyreyle dünya güzelini
Haspam yarı çıplak yatmış uyumuş
Bastığı yerleri güller bürümüş
Güzelin yanıbaşında Fatih çekmiş kılıcını
Sonra müşir üniformasıyle Atatürk
Gözleri çakmak çakmak
Bir savaş alanı
Mehmetçik sermiş düşmanı yere
Almış hıncını
Daha sonra İnönü, Çakmak, Bayar
Derken sinema yıldızları, kovboylar

Resimli türküler
Türkülü resimler
Şarkılar
Bir elinde hıyar nazik nazik soyar
Dağdan kestim kereste
Kuş besledim kafeste'ler
Naylon güftelere plâstik besteler
Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
Bir kilim, bir heybe, bir nakış
Dünyada eşi emsali görülmemiş
Bu ne sabırdır Allahım bu göz nuru nedir?
Amman nakış deyip coşma Mernuş
Sittin sene önce de aynı kilim, aynı heybe, aynı örgü
Aynı tezgâhlarda böyle dokunurmuş
Yine aynı yün, aynı iplik, aynı tezgâh, aynı eller
Ama aradan neler geçmiş, neler geçmiş, neler...

Al gözüm seyreyle Denizli pazarını
En güzelle en çirkin
En fakirle en zengin
En uzakla en yakın

İç içe, göz göze, diz dize
Nasıl anlatırım hepsini size
Dal gibi dalyan gibi kızlar gördüm
Çivi gibi delikanlılar
Yüzlerinden sevinç, umut, sağlık taşan insanlar gördüm
Tepeden tırnağa nakış içinde her şeyleri tamam
Sonra çocuklar gördüm çocuklar
Taş çatlasa anlatamam
Bir emzikli ana gördüm 14 yaşında
Hangi dert hangi acı yakmış kavurmuş
Bir delikanlı gördüm kördüğüm olmuş
Vakitsiz harmanlar gibi savrulmuş
İnsancıklar gördüm yaşları belirsiz
Çocuk mu? Ana mı? Gelin mi?
Ömrünün sonunda mı, başında mı?
Yedi yaşında mı, yetmiş yaşında mı?
Hele bir tane gördüm ayan beyan sımalı
Gözlerinde ölüm vardı
Ölüm gözlerinin dibinde
Kuyuya düşmüş bir bakraç gibi parlardı
Bir yamalı bohça sırtında mezarı
Azrail boynuna takmış hızarı.

İstanbul Destanı

İstanbul deyince aklıma bir martı gelir
Yarısı gümüş yarısı köpük
Yarısı balık yarısı kuş
İstanbul deyince aklıma bir masal gelir
Bir varmış bir yokmuş
İstanbul deyince aklıma Gülcemal gelir
Anadolu'da toprak damlı bir evde
Gülcemal üstüne türküler söylenir
Süt akar cümle musluklarından
Direklerinde güller tomurcuklanır
Anadolu'da toprak damlı bir evde çocukluğum
Gülcemal'le gider İstanbul'a
Gülcemal'le gelir

İstanbul deyince aklıma
Bir sepet kınalı yapıncak gelir
Şehzadebaşı'nda akşam üstü
Sepetin üstünde üç tane mum
Bir kız yanaşır insafsızca dişi
Boyuna bosuna kurban olduğum
Kalın dudaklarında yapıncağın balı
Tepeden tırnağa arzu dolu
Sam yeli söğüt dalı harmandalı
Bir şarap mahzeninde doğmuş olmalı
Şehzadebaşı'nda akşam üstü
Yine zevrak-ı derunum
Kırılıp kenare düştü
İstanbul deyince aklıma Kapalıçarşı gelir
Dokuzuncu senfoniyle kolkola
Cezayir marşı gelir

ört başı mâmur bir gelin odası
araç mezat satılmakta
ir gelinle güvey eksik yatakta
öşede sedef kakmalı tombul bir ut
amburi Cemil Bey çalıyor eski plakta
onra ellerinde şamdanlar nargileler
aslı Acem kılıçları
merikan kovboyları
ller yukarı

Ne kadar da beyaz elbiseleri
Amerikan deniz erleri
Kocaman bir papatyadan yolunmuşlar gibi
Sütten duru buluttan beyaz
Beyazın böylesine ölüm yakışır mı dersin
Yakışmaz
Ama harbederken onlara
Bambaşka elbiseler giydirirler
Kan rengi barut rengi duman rengi
Kin tutar kir tutmaz

İstanbul deyince aklıma
Kocaman bir dalyan gelir
Kimi paslı bir örümcek ağı gibi
Gerinir Beykoz'da
Kimi Fenerbahçe'de yan gelir
Dalyanda kırk tane orkinos
Kırk değirmen taşı gibi dönmektedir
Orkinos dediğin balıkların şahı
Orkinos mavzerle gözünden vurulur
Denizin içinde ağaçlar devrilir
Kan çanağına döner dalyanın yüzü
Camgöbeği yeşili bulanır
Bir çırpıda kırk orkinos
Reisin sevinçten dili dolanır
Bir martı gelir konar direğe
Atılan kolyosu havada yutar
Bir başkasını beklemez gider
Balıkçı gülümser tatlı tatlı
Adı Marika'dır bu martının der
Her zaman böyle gelir böyle gider.

İstanbul deyince aklıma Adalar gelir
Dünyanın en kötü Fransızcası orda harcanır
Çalımından geçilmez altmışlık madamların
Ağzı dili olsa da tenhadaki çamların
Görüp göreceği rahmeti anlatsa insanların

İstanbul deyince aklıma kuleler gelir
Ne zaman birinin resmini yapsam öteki kıskanır
Ama şu Kızkulesi'nin aklı olsa
Galata Kulesi'ne varır
Bir sürü çocukları olur.

İstanbul deyince aklıma
Tophane'de küçücük bir sokak gelir
Her Allahın günü kahvelerine
Anadolu'dan bir sürü fakir fukara gelir
Kimi dilenecek dilenmesine utanır
Kiminin elinde bir süpürge peydaolur uzun
Dudaklarında kirli paslı bir tebessüm
Çöpçü olmuştur bugüne bugün
Kiminin sırtında perişan bir küfe
Kiminin sırtında nakışlı semer
Şehrin cümbüşüne katılır gider
Kalın yağlı bir kolana koşulur
Piyano taşırlar omuz omuza

Kendinden ağır yükün altında adamlar
Balmumu gibi erir dururlar
Sonra kanter içinde soluk alırlar
Nazik eşya nazik hamallar ister neylersin
Ama onlar kadar piyanoyu ciddiye alırlar mı dersin
Nazdan nazik çiniden bilezik eller
Derken
Karşı radyoda gayetle mülayim bir ses
Evlere şenlik Üstad Sinir Zulmettin
Hacıyağına bulanmış sesiyle esner:
Gamü şadiyi felek
Böyle gelir böyle gider

İstanbul deyince aklıma
Stadyum gelir
Güne güneşe karşı yirmibeş bin kişi
Hepsinin dudağında İstiklâl Marşı
Bulutlar atılır top top pare pare
Yirmi beş bin kişilik bir aydınlık içinde eririm
Canım ağzıma gelir sevinçten hilâfsız
İsteseler bir gelincik gibi koparır veririm

İstanbul deyince aklıma
Stadyum gelir
Kanımın karıştığını duyarım ılık ılık
Memleketimin insanlarına

Daha fazla sokulmak isterim yanlarına
Ben de bağırırım birlikte
Avazım çıktığı kadar
Göğsümü gere gere
Ver Lefter'e yaz deftere

İstanbul deyince aklıma
Stadyum gelir
Binlerce insanın aynı anda
Aynı şeyi duymasından doğan sevincin
Heybetini düşünürüm
Birbirine eklenir kafamda
Binler yüz binler milyonlar
Sonra bir mısra havalanır ürkek
Bir uykuyu cananla beraber uyuyanlar

İstanbul deyince aklıma
Yahya Kemal gelirdi bir eyyam
Şimdi Orhan Veli gelir
Deminden beri dilimin ucundasın Orhan Veli
Deminden beri senin tadın senin tuzun
Senin şiirin senin yüzün
Yaralı bir güvercin misâli
Başımın üstünde dolanır durur
Gelir sessizce konar bu şiirin bir yerine
Neresine mi arayan bulur
Erbabı bilir.

Deli eder insanı bu şehir deli
Kadehlerin çınlasın Orhan Veli

İstanbul deyince aklıma
Sait Faik gelir
Burgaz adasında kıyıda
Bir çakıltaşı seslenir
Mavi gözlü bir çocuk büyür döne döne
Mavi gözlü ihtiyar balıkçı gencelir küçülür
İkisi bir boya geldiler mi Sait kesilirler
Bütün İstanbul'u dolaşırlar elele başbaşa
Ana avrat küfrederler uçan kuşa eşe dosta
Sivriada'da da martı yumurtası toplarlar çilli çilli
Ziba mahallesinde gece yarısı
Sabaha Galata'dan geçer yolları
Maytaba alacakları tutar kahvede
Zararsız bir deliyi
Ula Hasan derler gazeteyi ters tutaysun
Çaktırmadan gazetesini tutuştururlar fakirin
Sonra oturup sessizce ağlarlar

İstanbul deyince aklıma
Sait Faik gelir
Taşında toprağında suyunda
Fakir fukaranın yanı başında
Bir kalem bir yürek bilendikçe bilenir
Kıldan ince kılıçtan keskin
Hep eyiden güzelden yana
Hep kimsesizlerin

İstanbul deyince aklıma
Saidin son yılları gelir
Hey Allahım en güzel çağında Saide
Dört beş yıl ömrün kaldı denir
Sait Sait olur da nasıl dayanır
Mavi gözlü çocuk boş verir ölüm haberine
İhtiyar balıkçı pis pis düşünür
Bir zehir yeşilidir açılır
Bir yeşil ki ciğerine işler adamın
Bir yeşil ki kasıp kavurur

Küçük mavi gözlü çocuk
İhtiyar balıkçı
Ve dilimize bulaşan zehir yeşili
İstanbul çalkalandıkça bu denizlerde dipdiri
Dilimiz yaşadıkça yaşasın Saidin şiiri

İstanbul deyince aklıma
Sabiyem gelir
Sabiyem boyundan büyük bir demetle
Sarıyer'den gelir Pendik'ten gelir
Bahar nereden gelirse velhasıl
Sabiyem oradan gelir
Ne delidir ne divane
Aslını ararsan Çingenedir
Tepeden tırnağa güneştir
Topraktır
Anadır
Analar içinde bir tanedir
Biri sırtında biri memesinde biri karnında
Karnı her daim burnundadır

Canını mendil gibi takar dişine
Yürekten bir şeyler katar işine
Bir ucundan girer şehrin ötekinden çıkar
Alçak gönüllüdür Sabiyem
Hem maşa satar, hem göbek atar
Ver bir çeyrek güzelim der
Neyse halin o çıksın fâlin
Canı çıkar Sabiyemin falı çıkmaz
Sonra anlatır dün gece başına gelenleri
Görürüm üryamda bir sarı yılan
Cenabet uğraşır durur benimle
Uyanır bakarım benim bebeler
Yatağın ucuna kaymış
Ayağımın parmaklarını emer.

İstanbul deyince aklıma
Bir basma fabrikası gelir
Duvarları uzun masaları uzun sobaları uzun
Dal gibi dalyan gibi kızlar çalışır bütün gün ayakta
Kanter içinde mahzun
Yüzleri uzun elleri uzun günleri uzun
Fabrikada pencereler tavana yakın
Al topuklu beyaz kızlar dalga geçmeyin
Dışarda ağaçlar dizi dizi
Duvarlar duvarlar uzun duvarlar
Niçin ağaçlardan ayırdınız bizi
Dışarda tarlalar turuncu asfalt mosmor
Dışarda dışarda dışarda
Mevsim gürül gürül akıp gidiyor
On dokuz yaşında Eyüplü Gülsüm
Dalmış beyaz köpüklü akışına ipeklilerin

Kötü kötü düşünüyor
İpeğin akışına doyum olmaz
Ama gel gör ki ipekli empirmeden oğlana don olmaz
Bir top Amerikan bezi sakız gibi beyaz
Bir top Amerikandan neler çıkmaz
Perdeler yatak çarşafları çoluğa çocuğa çamaşır
Sakız gibi ağarmış bir top Amerikan bezi
Gülsümün gözleri kamaşır
Üçüncü oğlanı doğururken Gülsüm
Bir top amerikana hasret sizlere ömür
Gülsümlerin sürüsüne bereket
Yerine bir Gülsümcük bulunur elbet
Gider Gülsüm gelir Gülsüm
Azrail ettiğin bulsun

İstanbul deyince aklıma
Ağzına kadar soğan yüklü bir taka gelir
Sülyen kırmızısı üstüne zehir gibi yeşil
Samsun'dan Sürmene'den Sinop'tan

Yaz demez kış demez mutlaka gelir
Kirli yelkeninde yeni bir yama
Demirinin pası gelir dilime
Nabzımda duyarım motörünün hızını
Canımın içine sokasım gelir
İri kalçaları pullu Denizkızını

İstanbul deyince aklıma
Takalar gelir
Alçak gönüllü kalender
Ya Pelengi Derya'dır adları, ya Şimşiri Zafer

İstanbul deyince aklıma
Koca Sinan gelir
On parmağı on ulu çınar gibi
Her yandan yükselir
Sonra gecekondular gelir ardısıra
İsli paslı yetim
Ey benim dev memesinde cüceler emziren acaip memleketim

Bigüzel

Birinci Basım 1969

Üç Dil

En azından üç dil bileceksin
En azından üç dilde
Ana avrat dümdüz gideceksin
En azından üç dil bileceksin
En azından üç dilde düşünüp rüya göreceksin
En azından üç dil
Birisi ana dilin
Elin ayağın kadar senin
Ana sütü gibi tatlı
Ana sütü gibi bedava
Nenniler, masallar, küfürler de caba
Ötekiler yedi kat yabancı
Her kelime arslan ağzında
Her kelimeyi bir bir dişinle tırnağınla
Kök sökercesine söküp çıkartacaksın
Her kelimede bir tuğla boyu yükselecek
Her kelimede bir kat daha artacaksın

En azından üç dil bileceksin
En azından üç dilde
Canımın içi demesini
Canım ağzıma geldi demesini
Kırmızı gülün alı var demesini
Nerden ince ise ordan kopsun demesini
Atın ölümü arpadan olsun demesini
Keçiyi yardan uçuran bir tutam ottur demesini
İnsanın insanı sömürmesi
Rezilliğin dik âlâsı demesini
Ne demesi be
Gümbür gümbür gümbürdemesini becereceksin

En azından üç dil bileceksin
En azından üç dilde
Ana avrat dümdüz gideceksin
En azından üç dil
Çünkü sen ne tarih ne coğrafya
Ne şu ne busun
Oğlum Mernuş
Sen otobüsü kaçırmış bir milletin çocuğusun.

Bigüzel

Seni bigüzel giymişim içime gâvurun kızı
Bir kurşunda vurdular ikimizi
Gün ışır, yaprak titrer, tohum üşür
Acı güller kızarır hikâyemizi.

Lorca'ya

Bir şiir gelecek biliyorum Lorca
Deniz fenerleri gibi gözlerim yolda
Bir şiir gelecek biliyorum Lorca
Bir şiir gelecek biliyorum yalnayak
İçimde senden bir şeyler olacak
Senden ille de senden Lorca
Yüreğinde bir kurşun
Avuçlarında bir tutam yonca
Kumral karanlıklar içinden usulca

Bir şiir gelecek biliyorum yalnayak
Kanter içinde, bitkin, sımsıcak
Kocaman gözleri, kocaman elleri olacak
Bir elinde ekmek, bir elinde bıçak
Bir şiir bekliyorum Lorca saplanacak.

Bir şiir gelecek Lorca biliyorum
Ulu ağaçlar gibi yaprak yaprak
Ulu ağaçlar gibi tir tir titriyorum
Bir şiir Lorca, bir şiir
Tepeden tırnağa gül, tepeden tırnağa zehir
Belki yılanlar gibi sessiz sedasız sinsi sinsi
Belki küheylânlar gibi dörtnala
Bilmem nerden, ne zaman, nasıl gelir
Bir şiir Lorca, bir şiir, bir şiir, bir şiir.

Bir şiir gelecek biliyorum
Sabahın şafak vaktinde
İlk küçük rüzgârda
Sabah denizleri buruşur
Kalpazan kayada Lorca
Sana benzeyen kıvırcık saçlı bir kız üşür
Binlerce çakıl arasından bir tanesi
Binlerce yaprak içinden bir tanesi tutuşur
Yanı başımda binlerce yıl uzakta
Boğuk boğuk martılar ötüşür
Bir şiir gelecek biliyorum
Elim ayağım kesilir.

Bir şiir gelecek biliyorum Lorca
Hangi gün, hangi mevsim, saat kaçta!
Belki yedi kat gökyüzünde, belki uçakta
Belki yedi kat yerin dibinde, ocakta
Gökyüzünde gelirse bulutlarla yazarım onu
Yedi kat yerin dibinde kayalara kazarım
Ben can çekişirken gelirse
Sızım sızım sızlar gider mezarım.

Bir şiir gelecek Lorca belki çok uzaktan
Guadalkivir'den
Sakarya'dan, Kızılırmak'dan belki
Dev çınarlar kadar belâlı olacak kökü
Belki de bir maydanoz kadar bilmem ki.

Ama bu kök lök gibi oturacak
Bu kökte senden bir şeyler olacak
Bu kök acı kök Lorca
Bu kök zehir zıkkım
Böğründe zoka
Bağrında zıpkın
Bir şiir gelecek biliyorum.

Limanda kapkara kocaman bir gemi
Uzatmış kocaman ellerini
Habire seslenir, çağırır beni
Bir şiir Lorca, bir şiir, bir şiir
Sonra alsın götürsün beni.

Kul Köle

Arzuladıkça kulunum
Arzulandıkça kölen.

Tuz

Bir yanım şeker
Bir yanım tuz
Tuzdan yanayım.

Bir yanım toprak
Bir yanım deniz
Denizden yanayım.

Bir yanım ben
Bir yanım sen
Senden yanayım.

Körpe Gelin

Bizim Mernuş var ya deli Mernuş
Anası Mernuş'u on üçünde doğurmuş
Aslan minik ana
Allem etmiş kallem etmiş
Doğurmuş doğurmasına
Ama küçük birşeyi unutmuş
Minik ananın henüz memeleri yokmuş
İster alın yazısına küs ister bahta
Minik ananın bağrı dümdüz yamyassı tahta mı tahta
Meme yerine bir çift pembe benek
Silinmiş bir çift yelek düğmesi
Belli belirsiz bir çift dudak
Ha varmış ha yokmuş bir çift nokta
Mernuş bebek meleşir perişan boşlukta
Mernuş bebekte ateş alev bir çift dudak
Bir uç minik bir uç arar tutunacak
Acemi dudakları Mernuş bebeğin
İlk önce öpe öpe aranır sütü
Sonra yalvarır
Sonra mosmor kesilir kızar kızarır
Zehir zemberek bir testere
Ateşten alevden bir ustura
Bir çift belâlı bıçak
Minik anayı kesip doğrayacak
İster alın yazısına küs
İster bahta
Minik ananınki göğüs değil dümdüz tahta
Bir avazı yerde körpe gelinin
Bir avazı gökte
Acıdan
Kahırdan
Utançtan delirecek

В. Лапи

Eline bir bıçak verseler
Süt çıksın diye bağrına saplayacak
Sağdan öğütler yağar soldan bir sürü öğüt
Ama Mernuş bebeğin öğüt möğüt umurunda mı
Mernuş bebeğe süt lâzım süt süt
Ilık, baldan tatlı, binbir kanatlı ana südü
Mernuş bebek kan ter içinde perişan
Körpe gelin acıdan sızıdan dilim dilim
Sen ana sütüne hasret gideceksin körpe gülüm
Bakmış ki işler sarpa sarıyor Mernuş peder
Alır başını yollara düşer
Gelsin hacılar gitsin hocalar
Nihayet torba sakal çilli çakal
Bir Ermiş: Hacı Rezilettin
Çare bulmuş
Şöyle buyurmuş
Henüz doğmuş iki enik bulacaksın
Gözleri açılmamış ola
Zinhar ana köpek onları emzirmeye
Enikler 24 saat aç tutula
Sonra aç kurt gibi iki enik
Körpe gelinin bağrına atıla
Öylesine saldıracak ki aç enikler
Öylesine emecekler ki körpe gelini
İki dolgun gül tomurcuğu gibi
Memeler uzatsınlar uçlarını

Aklı yatmış bu işe Mernuş pederin
Kendileri en büyük medreseden mezun
Ünlü bir kadı bir hâkim ulemadan
Ne de olsa bir insan yavrusundan
Daha hırsla daha büyük bir iştahla
Emer hayvan

İnsan dediğin ne de olsa
Mektep medrese görmüş
Efendi bir hayvan
Salmışlar aç susuz enikleri
Körpe gelinin bağrına
Enikler inler
Körpe gelin kudurur
Mernuş bebek meler
Birkaç saat sonra süt yerine
Kan içinde memeler
Meme ucu yerine bir çift kızıl yara
Bir çift çukur
Bir çift cehennem
İlk önce eniklerin munzurunda iki damla süt
Sonra birkaç damla kan
Daha sonra adıyla sanıyla kangren
Olmuş olan
Komaya girer körpe gelin
On gün sonra hesabı tamam.

Dostlar ben daha 40 yıl yaşasam
Böyle bir şey uyduramam
Bunu bana Mernuş bebeğin teyzesi anlattı
Körpe gelin ölünce Mernuş'u emzirip büyüten
Bu bir masal değil bayanlar baylar
Bu olay böylece olup bitmiş
Şimdi nerde bir çift meme görse bizim Mernuş
Deli divane olurmuş
Kusuruna bakmayın sayın bayanlar
Mernuş kulunuza olanlar olmuş.

Mor

Yapraktan yosundan yoncadan
Bahar inceden inceden
Paris baharı bu bulanık
Bir kül rengidir tüter nazlı nazlı
Bir kül rengi yorgun argın ılık
Serde ressamlık var azcık
Bütün gün mor üstüne çalışmışım
Boğazıma kadar mora gömülmüşüm
Uzaktan bir akordeon sesi geliyor mosmor
Dilimin acısı kolumun sızısı
Kırk yıllık emektar baş ağrılarım mor
Sen nehri bal rengi Eyfel kulesi mor
Bir yüz morardıkça morarıyor
Kanlıca sırtlarında bir yerde akşam oluyor.

Bütün gün mor üstüne çalışmışım
Mor deyip geçme belâlı renk musibet
Yeryüzünde ne kadar insan varsa bir o kadar mor
Menekşenin moru mavzerin moru, kasaturanın moru
Suya dökülmüş mazotun moru
Neftin moru ziftin moru asfaltın moru
Telgraf tellerinde petekkıranlar
Buğday tarlasında devedikenleri
Karadutun moru, karamuğun moru, kuzgunun moru
Sıfırın altında çocuk elleri
Elâ gözlere konmuş murdar sineklerin moru
Gözlerimi yumduğum zaman gördüğüm mor
Morun karanlığı karanlığın moru
Yok ölünün körü...

Mor deyip geçme insan misali
Yeryüzünde ne kadar insan varsa bir o kadar mor
İnsanların hesabı kimden sorulur bilmem
Ama morların hesabı benden sorulur benden.

Deniz Türküsü

Deniz dediğin bir tarladır
Gülü gül, dikeni diken, tohumu tohum
Toprak gibi verimli, toprak gibi cömert
Betine bereketine kurban olduğum

Deniz dediğin bir tarladır
Uçsuz bucaksız bir tarla
Göbeği insanlarla kesilmiş
Çilesi insanlarla

Deniz dediğin bir tarladır
Sözü pek, eli ağır
Dost gibi güldürür insanı
Dost gibi ağlatır.

Deniz dediğin bir tarladır
Anadır, babadır, kardeştir
İnsan eline hasret
İnsan eli değer değmez ürperir
Binbir yerinden çatlar sevincinden
Nesi var, nesi yok çıkarır verir,
İnsan eli değmemiş denizlere bir damla alınteri
Bulutlar dolusu rahmetten mübarektir.

Deniz dediğin bir tarladır
Bulutlar, güneşler dibindedir
Geceler gündüzler dibindedir
Yıldızlar mevsimler dibindedir

Zifiri karanlık güller açılır dibinde
Bağlar, bahçeler kat kat, katmer katmer, deste deste
Bağlar, bahçeler zifir karanlık güller
İnsan eline hasret beklemekte.

Deniz dediğin bir tarladır
Kapılar açılır içinde kapılar
Bitip tükenmeyen bereket kapıları
Balıklar akıp gider bölük bölük tabur tabur
Alı al moru mor sarısı sarı.

Deniz dediğin bir tarladır
Üstünde başı boş ruzigâr
Gönlünce at oynatır
Üstünde bir avuç tuzlu köpük
İçinde milyonlarca yürek
Milyonlarca öpücük
Bir insan eli arar konacak
Bir insan eli muhkem, sıcak

Heyy benim
Boydan boya cömert denizlerle çevrili
Güzel memleketim
Bu yaz tenha denizlerinde yıkandım
İnsan eli değmemiş ormanlar gibi vahşi
Dağ başında unutulmuş küçük kundaklar gibi yetim.

Soyun Piloğlu Piloğlu

Gayri dağarcıkta balımız kalmadı
Tükendi tadımız tuzumuz
Uçup gitmiyor sözümüz
Utan Piloğlu Piloğlu

Işıkları söndürmeğe başladılar
Sepethavası bu
Düğün dağılıyor dernek tamam
Davran Piloğlu Piloğlu
Meydan geniş yüreğin dar
Daha bir atımlık barutun var
Şöyle Yaradana sığın
Patlat Piloğlu Piloğlu
Allah büyük sandal küçük
Dünya uzun ömür kısa
Ahrete götürmektense
Üstünde başında ne varsa
Ağır ağır tatlı tatlı
Soyun Piloğlu Piloğlu
Böyle kurulmuş bu düzen
Böyle oynanır bu oyun
Şöyle elâlem önünde
Soyun Piloğlu Piloğlu
Ama edebinle soyun
Önce şapkanı çıkar sonra donunu
Kimsecikler kestirmesin sonunu
Meraktan çatlasınlar biraz

Kimi kocayemişi çıkacak sansın
Kimi çitlenbik kimi muz
Umurunda mı kimsenin
Aynı çamurdan yoğrulduğumuz
Kimi kurt sansın seni kimi kuzu
Soyunurken herkes unutsun
Topyekûn insan olduğumuzu
Oyunun püf noktası bu
Oyun olmasına oyun
Soyun Piloğlu Piloğlu
Edebinle soyunabilmen için
Çok iyi giyinmen şart
Yüzlerce kıyafet üstüste
Yüzlerce kişilik kat kat
Seyirci hazretlerini oyalamak lâzım
Üstünde hâkim cübbesi meselâ
Altında mülâzim
Daha sonra ahçı önlüğü
Sonra deli gömleği
Derken biletçi vatman
Şoför kondüktör falan filân
Kulak kirişte
Yürek kirişte
Bu böyle işte
Tempoyu kaçırmadan
Ağır ağır tatlı tatlı
Soyun Piloğlu Piloğlu.

Mavi Portakal

Dostlar ben şeytanın bacağını kırdım
Altı bin metrede gökyüzünde
Masmavi bir portakal ısırdım.
Bir şahin uçurdum beyaz demirden
Gagası demir, kuyruğu demir, kursağı demirden

Güzel kuş, deli kuş, demir kuş
Tepeden tırnağa bulut, yıldız
İliklerine kadar yıldırım
Sapma kadar insan kesilmiş.

Bir şahin uçurdum beyaz demirden
Tâ... dünyanın öteki ucundan
Gelmiş bizim Yeşilköy'e konmuş
Açmış sonuna kadar bulut kokan kanatlarını
Sermiş çimene
Alıp sırtına uçuracak bizi
Yıldızlara sürtüne sürtüne

Bir şahin uçurdum beyaz demirden
Çelikten kaşları ne güzel çatılmış
Tam altı saat durmadan
Canım canına yüreğim yüreğine karışmış
Güzel kuş, deli kuş, demir kuş
Ben demir kesilmişim,
Demir kuş olmuş
Beraber ısırmışız iştahla
Mavili turunculu portakalı
Damlamış dudaklarımızın kenarından
Zamanın balı
Kabuklarını Tuna'ya atmışız mavi portakalın
Çekirdeklerini Akdeniz'e
Dünya gözü ile bakmışız dünyamıza.

Petekkıran

Bir varmış bir yokmuş
Bundan otuz beş sene evvel,
Beş yaşında bir memur çocuğu: Mernuş
Şarkışla'dan geçiyormuş.
Telgrafın tellerinde al kanat, mor kanat
Bir petekkıran görmüş
Kuş... demiş
Dönüp bakmış petekkıran
Kışşş... demiş. Uçmuş
Alı al moru mor süzülmüş petekkıran
Sonra gelip yerine konmuş.
Tam otuz beş sene geçmiş aradan,
Yolcuyu aynı yerlere düşürmüş düşüren.
Bir de ne görsün bizim Mernuş,
Telgrafın tellerinde al kanat mor kanat aynı kuş,
Az kalsın çıldıracakmış sevincinden
Bütün yüreğini koymuş ellerine
Titreyerek uzatmış telgrafın tellerine
Kuş... demiş
Oralı bile olmamış petekkıran
Kışşş... demiş, aldırmamış,
Bir korkudur sarmış içini Mernuş'un
Herhalde başına bir şeyler gelmiş olmalı değil mi?
Otuz beş yıl aynı yerde durup duran kuşun.

Taşlar

Rivayet olunur kim, yurdumuzun bütün taşları Kâbe yapısında yer alabilmek için yollara düşmüşler. Yarı yolda Kâbe yapısının bittiğini duyunca küsmüşler, yorgun argın, oldukları yerde kalakalmışlar. Bu taşları gören Mernuş, almış sazı eline bakalım ne söylemiş.

A taşlar... Canım taşlar
İsli taşlar, paslı taşlar
İrili ufaklı, toplu tüfekli
Güçlü kuvvetli, bağrı yanık, içli taşlar

Gazanız mübarek ola
Bir güzel, bir hayırlı iş için
Aşk ile şevk ile düştünüz yola
Ama Kâbe yapısı bittiyse kızacak ne var?
Bu fakir memlekette harcına karışacak
Başka hayırlı yapılar yok mu?
Bunca hastaya bir dört duvar
Bunca sabiye bir beyaz okul çok mu?
A taşlar... Canım taşlar... İçli taşlar
Altın yürekli taşları memleketimin
Mademki bir defa yollara düştünüz
Eliniz değmişken gene doğrulun
Yol deyip serilin taşlar
Ocak deyip kırılın
Okul deyip sarılın
Eliniz dert görmesin taşlar
Fabrikada yana yana kül olun
Sonra yeni baştan dirilin taşlar nur olun.

Dişi Oğlu Dişi

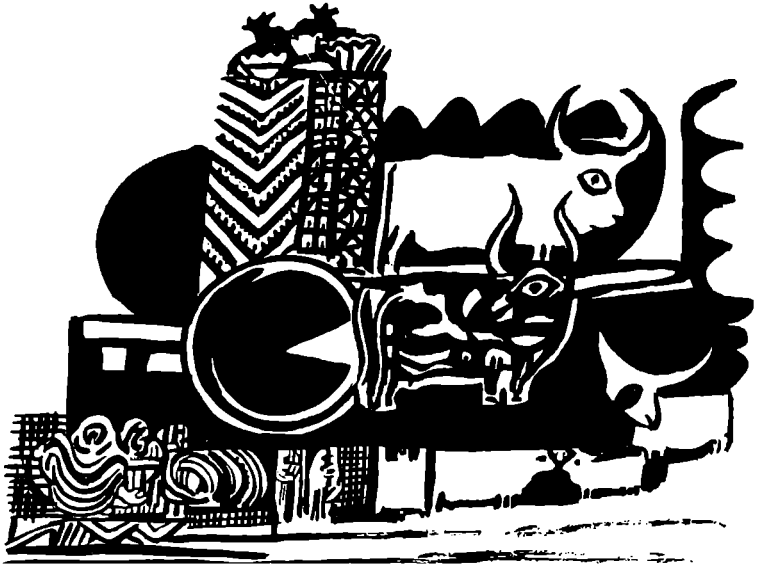
Senin sesin dişi canım Huzurum
Gözlerin kulakların dişi
Sen dişi dişi gülersin
Sen gülerken erik ağacı dişi
Duvarlar, perdeler, bulutlar dişi
Evet deyişin senin
Hayır deyişin dişi
Yuvayı yapan dişi kuşmuş
Ara ki bulasın uçmuş
Sen dişi olmasına dişi
Kuş olmasına kuşsun
Yuvaya gelince
Çocuk musun?

Ürgüp

Bir masaldır yelken açmış
Yelkeni taş, rüzgârı taş
Teknesi taştan
Bir kadehtir dolup taşmış
Köpüğü taş, salkımı taş,
Saçağı taştan
Bu bir acaip dünyadır
Her yanı taştan
Güpegündüz bir rüyadır
Yatağı taş, yorganı taş, yastığı taş
Uykusu taştan.

Kağnı

Gene de düştü yollara kağnı dizisi
Dağların taşların kara yazısı
Canlının cansızın yürek sızısı
Sen hangi motörden dem vuruyon?
On beş banknot fazla ediyor
En zor dönen, bugüne bugün
En çok gıcırdayan kağnı mazısı.

Gönen Yollarında

Bandırma Gönen arası
Tutmuş yoğurdun mayası
Yol güzel, taşlar cömert
Helâl olsun yol parası

Bandırma Gönen arası
Yel değirmenleri döner
Bu yıl bereket senesi
Ver yansın etmiş türküler

Bandırma Gönen arası
Bu yıl bereket senesi
Ay çiçekleri sarhoş
Mercimek yükünü tutmuş
Buğdayı arpası yüklü
Mısırlar pala bıyıklı

Bandırma Gönen arası
Bu yıl bereket senesi
Bağlar bahçeler zil zurna
Kavun karpuz çifte telli

Bandırma Gönen arası
Traktörler geçmiş belli...

Tezek

Ah gözünü sevdiğim aydın kişi,
1952 senesinde Anadolu'da
Hâlâ tezektir her işin başı
Amma burnumuzun dibindeki dağda linyit varmış
Kara kömür çıkarmış on parmağını topraktan
Damar damar
Yüzümüze bakarmış
Onun yanıbaşında başı boş bedava
Kızılırmak akıp gidermiş
Kimin umurunda!.. gelsin tezek
gitsin tezek
Öyle tiryakileri var ki mübareğin
Nerde ise iri kıyım sarıp tüttürecek
Canım ciğerim tezek her derde deva
Üstüne üstelik bedava.

Âşık Veysel'e Selâm

İki gözünde iki zindan
On parmağında on çeşme nur
Yüreği yanmış tutuşmuş
Sıvas'tan bir âşık gelir.

Kara diken tırmalama yüzünü
Deli poyraz köstekleme hızını
Dağlar taşlar incitmeyin dizini
Yedisinde kaybetmiş iki gözünü
Sıvas'tan Âşık Veysel gelir.

Sekizinde düzenlemiş sazını
Dokuzunda düşmüş garip yollara
Sazına banmış sözünü
Acısını, sızısını ekmeğine katık etmiş
Pençe vurup sarı teli inletmiş
Dağlar çiçek açmış Veysel dert açmış
Elinde sazı var dut dalından
Bir kara gün dostu tutmuş elinden
Dağlar taşlar hoşnut kalmış dilinden
Yol verin ağalar yol verin beyler
Bu gelene Veysel derler.

Saz petek misali, söz de bir arı
Beraber uğraşıp yapmışlar balı
Veysel bu sırra mazhar olmuş
İki sanat bir gönülde birleşmiş
Samanlık seyran olmuş.

Ama sadece sanat sevgisi mi dersin
Veysel'i Veysel eden?
Usta olmak yeter mi dersin sazın sapına kadar?
İşin içinde zokayı yemek var
Yedisinde kaybetmese iki gözü
Ne tadı kalırdı şu beytin ne tuzu
Kuş olsaydın kurtulmazdın elimden
Eğer görse idim göz ile seni...

Sabır İle Koruk

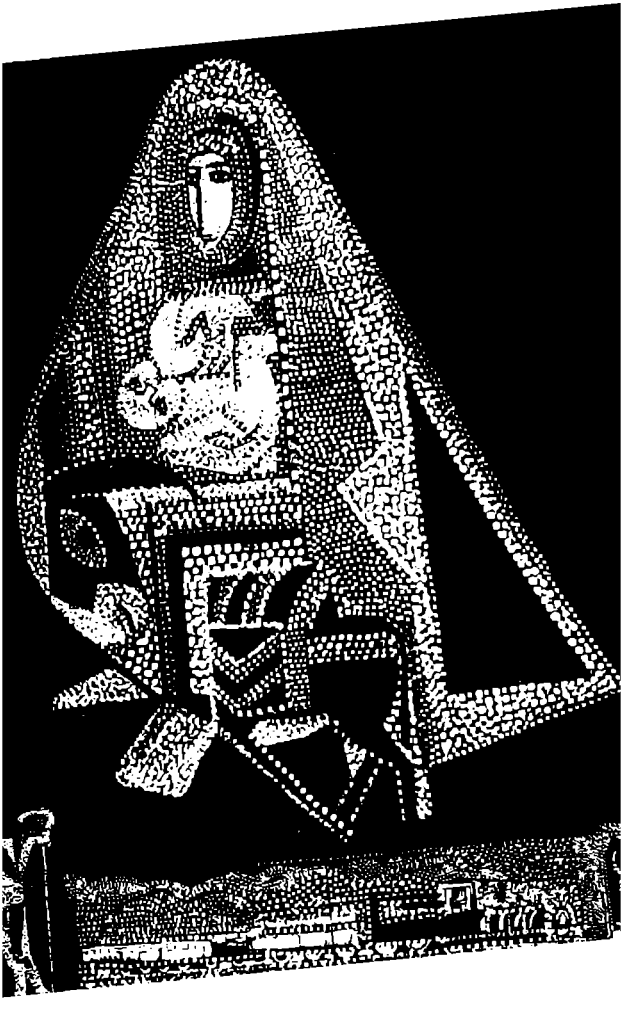
Sabrile koruk helva olsaydı eğer
Çoktan bal küpüne dönerdi bu deniz
Bal çanağı kesilirdi bu toprak kardeşim
Bu tarla, bu deniz, bu bahçeler.

Sabrile koruk helva olsaydı eğer...
Utanma Reyhan bacı utanma
Utanma gözünü sevdiğim
Ellerini göster, avuçlarını göster
Alınyazısı zordur okunmaz
Alınyazısına boş ver de
Şahrem şahrem dilinmiş topuklarını göster
Katlanabilirsen katlan yüreğim
Dayanabilirseniz dayanın dostlar.

Karadayı'ya Mektup

Bursa'nın Orhaneli kazasının
Çöreler köyünden Karadayı
Acep böyle yazsam zarfın üstüne
Postalar iletir mi ona
Benim altı yıldır cepte taşınmış
Kenarları püskül püskül aşınmış merhabayı
Kusura bakma Karadayı
Nasılsa bir yerde unutmuşum
Senin çoban armağanı nikel tabakayı
Ama o ince belli, kınalı çilli su kabakları
Hâlâ masamın üstünde durur
Sallandıkça çın çın öter çekirdekleri
Bunlardan bir tanesini
Köy mektebinde öğretmen kardeşime verdim
Bütün yaz su kabaklarıyle donandı bahçesi
Bir çekirdek verdik bir bahçe doldu
Can sağlığı bundan ötesi
Ama diyeceğim o değil Karadayı
Sene bin dokuz yüz kırk altıydı
Aylardan Ağustos ayı
Senin bende asıl şu sözün kaldı:
Bana öyle bir öğretmen gönder ki
Hem ölü yıkasın
Hem teravi kıldırsın
Hem eski yazıyı söktürtsün
Hem yenisini belletsin
Bizim köy otuz beş hane
Birden fazla hocayı neylesin netsin?

Mürdüm

Ağaç ağaç
Telli ağaç, pullu ağaç
Gül fidanı boylu ağaç
Şamdan şamdan kolların aç
Uza, uza boyumu geç
Gölgene evimi kurayım
Saksağanlar konsun dalına
Salıncaklar kurayım beline
Fenerler vereyim eline
Kurbanlar adayım yoluna
Bir ağacım adım mürdüm
Efendim istedi büyüdüm.
Uzadım geçtim boyunu
Gölgeme kurdun evimi

Uzadım evin boyunca
Serpildim sevgin boyunca
Betim bereketim belli
Eriklerim ballı ballı
Dallarım var yetmiş kollu
Yoluna koymuşum başımı
Efendimi bekler dururum.
Eli değmezse elime
Mutlak kahrımdan ölürüm
Yabancı al bu eriği
Götür efendime göster
De ki: Senin maydanoz mürdüm
Büyüdü ellerinden öper.

Deli mi Ne?....

Deli vişne
Deli fişek
Delirdin mi sen
Dalların kırılacak
Deli mi ne
Bastıbacak
Boyuna bosuna bak.

5 - 10 tane mısır al mısır
Her birinin ötesini berisini ısır
Hiç birini sonuna kadar yeme
Sonra bu mısırları milyon defa büyüt
Tut karanlığın içine at
Her birini içinden güzelce aydınlat
Al sana New York gecesi.

Karınca

Ulan karınca
46 ncı kata nasıl çıktın
Merdivenle mi
Asansöre mi bindin?

Ulan insan
Kendini beğenmiş şaşkın
Demek senin yaptığını
Yapabildiğime şaştın
Bahse girer misin her işte
Karıncadan üstün olduğuna?

İnsan oğlu güldü
Sonra 46 ncı katın
Pencerelerinden birini açtılar
İkisi birden atladılar

İnsancık torba kâğıdı gibi
Patlayıverdi kaldırımda kan revan
Karıncaya gelince acelesi yoktu
O daha 42 nci katın önündeydi.

Arkadaş Dökümü

Evvelâ dişlerimiz döküldü
Sonra saçlarımız
Arkasından birer birer arkadaşlarımız
Şu canım dünyanın orta yerinde
Yalnız başına yapa yalnız
Kırılmış kolumuz, kanadımız
Tatlı canımızdan usanmışız

Bir şüphedir sarmış yüreğimizi
Ya kendini aldatıyor demişiz ya bizi
Bir şüphedir demir atmış ciğerimize
Pamuk ipliği ile bağlamışlar bizi
Düğüm üstüne düğüm şöyle dursun
Bir çalım bir kurum hepimizde
Nereden inceyse oradan kopsun

Bu canım dünyanın orta yerinde
Hayvanlar kadar bağlanamamışız birbirimize
Yalan mı? gözünü sevdiğim karıncalar
İşte: hamsiler sürü sürü
Arılar bölük bölük geçer
Leylekler tabur tabur

Ya bizler? Eşrefi mahlûkat!..
Boğazımıza kadar kendi murdar karanlığımıza gömülmüşüz
Bizler bölük bölük, bizler tabur tabur
Bizler sürü sepet
Yalnız birbirimizi öldürmüşüz.

Gitti Gidecek

Sevmek
Güzel meslek
Ama zor
Can dayanıyor
Dayanmasına
Ama yürek
Gitti gidecek

Mezar Taşında

Bunun burası mezar
Etin kemiğin çürümesine boş ver
Ama eti kemiği olmayan
Milyonlarca kelime çürüyor
Her kelimenin içinde bir tutam koku
Bir tutam renk
Bir tutam ses
Bir tutam meme
Bir tutam dünya
Bütün bir dünya çürüyor burda.

Tırnaklı

Beyaz beyaz kanıyorum
Kanım içime akıyor
Utanıyorum
Öylesine düşünüyorum ki seni
Sen kesiliyorum
Sakallarım uzamıyor artık
Saçlarım... bir de tırnaklarım
Tırnaklarım uzuyor uzuyor uzuyor
Bir tırnak ormanı kesiliyorum
Mundar
Mosmor.

Bir Gün

Kanama yeşil kanama
Cinimi çıkarma tepeme
Kollarım gelince yanıma
Saat bu kendini kuramaz
Dolma kalem kendini dolduramaz
Arabam arkamdan gelemez
Ya telefon, ya telefon ne eli var ne kolu
Arayıp beni bulamaz.

Topraksı

Bir de bakıyorsun
Akşam oluvermiş
Semtine uğramadan
Çekip gitmiş gün
Dün geceki karanlık
Olduğu gibi duruyor bardakta
Senin karanlığın bu
Senin erimişin
Hayırdır inşallah
Bir de rüya görmüşsün
Delinmiş gökyüzünün zarı
Delinen yerden gürül gürül
Toprak akıyor
Toprak toprak kokuyor demir
Toprak toprak kan nefes damar
Her şeyin içinde toprak var.

Mavi Tohum

Bu gelene bahar derler
Bu gülene yeşil
Bu uçana mavi derler
Mavi mavi tohum
Uyyy üreme sevincine
Uyyy gücüne kuvvetine
Uyyy betine bereketine kurban olduğum

Bu gelene bahar derler
Bu gülene yeşil
Bu uçana mavi derler
Allah mavisi
Düşünmeden sevmek en iyisi

Bu gelene bahar derler açın!
Açın kapıları mavi kuşlara
Uzatın ellerinizi yüreklerinizi
Uzatın yüzünüzü gözünüzü
Uzatın horoz şekerleri gibi
Uzatın canlarınızı uzatın
Bırakın bırakın kuşlar konsun

Tepeden tırnağa cıvıltı
Tepeden tırnağa tomurcuk
Tepeden tırnağa tohum
Uyyy üreme sevincine kurban olduğum.

Kâğıt Gemi

Kâğıttan bir gemi yaptım küçücük
Ya 5 öpücük sığar içine
Ya 10 öpücük
Kız kardeşim
10 öpücük batar bu gemi dedi
Sen misin
15 öpücük
Anam sakın denize atma dedi
Doğru havuza
Sen misin
Doğru denize
Ama ıslanmasıyle batması bir oldu.

Bir gemi daha yaparım ne çıkar
Hem bu sefer öpücük yerine
Sunturlu birkaç küfür
Daha birkaç gemi yaparım
Çok şükür...

Çizgi

Aman çizgi
Yaman çizgi
Gözünü sevdiğim çizgi
O kadar hızlı uçup git ki
Kurşun yetişmesin arkandan
Akıl bulaşıp kirletmeden
Hedefine var
Hedefe varmaya gör
Hepsi arkandan gelirler.
Gelecekleri varsa
Görecekleri var.

Selâm
ile
Haram

Biz dünyadan gider olduk
Kalanlara selâm olsun
Ama hep böyle gidecekse bu dünya
Kalanlara haram olsun.

Şipşak

Karadeniz'in dibinde çiçek açar mı
Mosmor simsiyah çiçekler derin
Kalın dudaklı tuzlu biberli yosunların
İri pullu patlak gözlü balıkların arasında
Bir ölü iniyor dimdik
Kurşun gibi çivileme
Hani asansörle inerken
Bir hoş olur insanın içi
Karadeniz'in dibine iniyorum dimdik

İnsan ölünce denizin dibini boylamalı
Milyonlarca böceğe yem olacak yerde
Didim didik
İri pullu kocaman bir balığa düşmeli
Şipşak olup bitmeli.

Mor Gelin

Ben şimdi uyur giderim
Gelinim
Mor gelinim
Karanlığım yumuşacık
Ben şimdi uyur giderim
Gelinim
Mor gelinim
Sana doğru
Usulcacık
Uzar gider karanlığım
Senin karanlığın küçücük
Ürkmüş simsiyah bir kuş
Cimri bir şişe çini mürekkebi
Benim karanlığım
Kocaman
45 numara hantal cömert
Senin karanlığın bekler beni

Ben şimdi uyur giderim
Gelinim
Mor gelinim
Karanlığım yumuşacık
Tramvay tellerinde üç kıvılcım
Nar fidanlarında üç tomurcuk
Kıvırcık saçlı bir kız
Kıvırcık saçlı bir çocuk

Ben şimdi uyur giderim
Gelinim
Mor gelinim
Sana doğru
Usulcacık

Uzak Reis!...

Aç gözünü telefon direği!.
Aç gözünü meşe odunu.
Bu gelene sevda derler!.
Hani şu yüzyılların ardından
Kopup gelen su.
Hani şu yıllar yılı
Toprağın altında sürüp giden
Hani şu kirlenmeden
Çoğalmadan,
Azalmadan
Akıp gelen su!.
Cennetle cehennemin
Birbirlerine değdikleri yerden
Durup dururken fışkıran
Dağlar delen,
Evler yıkan,
Zincir kıran su!.

Aç kollarını aç!.. Açıl!..
Bırak düşsün avuçlarından
Malın mülkün,
Varın yoğun,
Kalemin kasnağın,
Kurşunun kundağın
Bu gelene sevda derler!
Değdiği yer gül gülistan
Değmediği darmadağın!.

Bu gelene sevda derler
Binde bir,
Milyonda bir,
Milyarda bir
Aç gözünü telefon direği!.
Aç gözünü meşe odunu!.
Aç gözünü Muzuroğlu Muzur!.
Görüp göreceğin rahmet budur.

Keçiyi Yardan

Keçiyi yardan uçuran
Bir tutam ottur
Gözümün önüne geliyor keçi
Hâlâ cıvıl cıvıl gözlerinin içi
Ağzında ecel yeşili
Körpe ıslak
Ezilmiş yırtılmış bir çift yaprak
Uçurumun dibinde incecik bir su
Tatlı mı tatlı duru mu duru
Açmış kocaman gözlerini
Düşünür su
Canlıyken ne kadar hafifti keçi
Şimdi ne kadar ağır.

Kültürlü Kişi

Her gün gazete okuman şart
Önce dünyada olup bitenler
Sonra yurdunda pisipisine ölüp gidenler
Her Allahın sabahı bir gazete yıkmaz seni
İlânlar, düğün, nişan, sergi, dernek
Bir de bakmışsın evlenivermiş senin bebek
Sonra en önemlisi cenazeler
Hiç belli olmaz meselâ
Kendi cenazen kalkıyordur!
İnsan hali bu olur mu olur
Hergün bir gazete şart
Yoksa kendi cenazen valla...
Fukara mahzun olur...

Dikine Perdah

Yeşil mi? Tabiat ana çekmiş ağaca
Mavi mi? Denize
Boz bulanık mı? Taşa toprağa
Pembe mi? Güle.

Al iskele - tam tersine dayan
İstikamet insan eli
Yüzde yüz insan eli kokmalı
Senin elinden çıkan
Gülden kokusunu ebemde çıkartır
Senin icat ettiğin gülün benzeri olmamalı
İnsanları güller kadar sevindiren
Uçak meselâ
Senin gülün
Lokomotif senin gülün
Atom bombası senin gülün

Topları
Tüfekleri
Mitralyözleri icat eden
Alsın icadını kıçına soksun.

Zindanı Taştan Oyarlar

Sılanın ufak tefek yolları
Ağrıdan sızıdan tutmaz elleri
Tepeden tırnağa şiir gülleri
Yiğitim aslanım aman burda yatıyor

Bugün efkârlıyım açmasın güller
Yiğitimden kötü haber verirler
Demirden döşeği taştan sedirler
Yatak diken diken yastık batıyor
Yiğitim aslanım aman burda yatıyor.

Bir şubat gecesi tutuldu dilin
Silâha bıçağa varmadı elin
Ne ana ne baba ne kız ne gelin
Yiğitim aslanım aman burda yatıyor

Ne bir haram yedin ne cana kıydın
Ekmek kadar temiz su gibi aydın
Hiç kimse duymadan hükümler giydin
Yiğitim aslanım aman burda yatıyor
Döşek melil mahzun yastık batıyor

Mezar arasında harman olur mu
Onüç yıl hapiste derman kalır mı
Azrail aç susuz canın alır mı
Yiğitim aslanım aman burda yatıyor
Döşek melil mahzun yastık batıyor

Zindanı taştan oyarlar
İçine bir yiğit koyarlar
Sağa döner böğrü taşa gelir
Sola döner çırçıplak demir
Çeliğin hası da yiğitim aman böyle bilenir
Döşek melil mahzun yastık batıyor
Yiğitim aslanım aman burda yatıyor

Dilinde dilimi bulduğum, gücüne kurban olduğum
Anam babam gibi övdüğüm
Dayan aslan ustam yiğitim dayan
Dayan hey gözünü sevdiğim
Bugün efkârlıyım açmasın güller
Yiğitimden kötü haber verirler

Sana kökü dışarda diyenlerin kökleri kurusun
Kurusun murdar ilikleri dilleri çürüsün
Şiirin gökyüzü gibi herkesin
Sen Kızılırmak'casına bizimsin
En büyük demircisi dilimizin
Canımız ciğerimizsin.

Bugün burdaysa şiirin yarın Çin'dedir
Bütün hışmıyla dilimiz
Kökünden sökülmüş bir çınar gibi yüreğimiz içindedir

Bugün burdaysa şiirin yarın Çin'dedir
Acısıyle sızısıyle, alnının kara yazısıyle
Bir yanı nur içinde tertemiz
Bir yanı sızım sızım sızlayan memleketimiz içindedir.

Bugün burdaysa şiirin yarın Çindedir
Bütün hışmıyla dilimiz
Kökünden sökülmüş bir çınar gibi yüreğimiz içindedir.

Trabzon Deyince

Trabzon deyince aklıma bir salkım kareymiş gelir
Bahçeler dolusu zindan yeşili
İçin için kandil kandil ballanır
Kandiller içinde bir kandil yanar
Bir kız deli gibi koşmaya başlar
Yanaklarında Amoftaların alı
Dudaklarında kareymişlerin moru
Göğsünde... elinin körü

Trabzon deyince aklıma Soğuksu gelir
Soğuksu deyince bir dizi kareymiş ağacı
Kareymişlerin altında biri kız biri oğlan iki çocuk
Ne çocuğu iki belâ iki hışım
Nefesim kesilinceye kadar kovalamışım
Düştüm düşmesine 45'ten 30'u
15 yaşındayım

Trabzon deyince aklıma Kemerkaya gelir
Kayanın dibinde bir kız soyunur
Bir sarışın şimşektir çakar kamaşır gözlerim
Bir saniye bile sürmez olup biten
Ama kaya yarılmıştır çoktan derinlemesine
Orta yerinden
Bir suret
Bir çırılçıplak aydınlık
Ölesiye saplanıp kalmıştır artık
Kayanın dibinde bir kız soyunur
Doya doya bakmaz Memuş utanır
Şimdi durmuş kötü kötü düşünür

Tam otuz bir sene geçmiş aradan
Bir ses gelir çın çın öten kayadan
Yaptığın işlerden utanma
Yapmadıklarından utan
Tam otuz bir sene geçmiş aradan
Bir kız çırılçıplak atlar kayadan
Sen bir bahçıvan ol ben bir gül olam
Uzat ak ellerin der beni beni
Uzat ak ellerin gel dile diye
Bir ses gelir cehennemin dibinden
Geçti borun pazarı
Sür eşeği Niğde'ye

Trabzon deyince aklıma Faroz gelir
Kara kara kazanlar hatırlarım dizi dizi
Kurşun gibi ağır bir balıkyağı kokusu
Kırar kolunuzu kanadınızı
Hantal bir bulut güçbelâ havalanır
Bulutun içinde yüzlerce Yunus ağır ağır
Yarım kalmış bir deniz türküsünü
Deniz dibi yeşilini katran morunu
Gök mavisine katmaktadır
Sonra ağırbaşlı zinosların bembeyaz uğultusu
Dünyanın bütün denizleri de yetim yapayalnız
Dünyanın her yerinde beyaz, sessiz, sevimli
Martıya zinos derdik değil mi?

BİLGİ YAYINLARI

1. Ingmar Bergman YABAN ÇİLEKLERİ — Tezer Sümer
2. Jean Tardieu SEKİZ OYUN — Yıldırım Keskin
3. Cahit Atay KARALARIN MEMETLERİ
4. Cahit Atay SULTAN GELİN
5. Albert Camus SANATÇI VE ÇAĞI — Yıldırım Keskin
6. Oppenheimer BİLİM VE SAĞDUYU — Onur Öymen
7. Turgut Özakman DUVARLARIN ÖTESİ
8. A. de Saint-Exupéry KÜÇÜK PRENS — Cemal Süreya - R. Tomris
9. Güner Sümer BOZUK DÜZEN
10. Orson Welles YURTTAŞ KANE — Nijat Özön
11. Giovanni Guareschi DON CAMILLO VE ŞEYTAN — Yurdakul Fincancı
12. Güngör Dilmen MİDASIN KULAKLARI
13. Friedrich Dürrenmatt DURUŞMA GECESİ — Cenap Yılmaz
14. Anton Çehov TÜTÜNÜN ZARARLARI
    BİR EVLENME TEKLİFİ
    AYI
    SAYFİYEDE YAZ — Yılmaz Gruda
15. Yakup Kadri Karaosmanoğlu SODOM VE GOMORE
16. Albert Camus BİR ALMAN DOSTA MEKTUPLAR — Suat Tuygan
17. Cahit Atay PUSUDA
18. Aisopos EZOP MASALLARI — Tarık Dursun K.
    Desenler: Aslı - Turhan Selçuk
19. Gustave Janouch KAFKA İLE KONUŞMALAR — A. Turan Oflazoğlu
20. Akutagava RAŞOMON — Tarık Dursun K.
21. Pudovkin SİNEMANIN TEMEL İLKELERİ — Nijat Özön
22. Yakup Kadri Karaosmanoğlu HÜKÜM GECESİ
23. Ingmar Bergman YEDİNCİ MÜHÜR — A. Turan Oflazoğlu
24. Marguerite Duras MODERATO CANTABILE — Bertan Onaran
25. Albert Schweitzer ÇOCUKLUĞUM VE GENÇLİĞİM — Yurdakul Fincancı
26. Antonioni GECE — Ülkü Tamer
27. D. H. Lavrence ANKA KUŞU — Akşit Göktürk
28. Truman Capote TIFFANY'DE KAHVALTI — Meral Alakuş
29. Bertrand Russell DÜNYA GÖRÜŞÜM — Cenap Yılmaz
30. Aziz Nesin MEMLEKETİN BİRİNDE HOPTİRİNAM
31. Friedrich Dürrenmatt YUNANLI BİR KIZ ARANIYOR — Akşit Göktürk
32. Cevdet Kudret DİLLERİ VAR BİZİM DİLE BENZEMEZ
33. André Bazin ÇAĞDAŞ SİNEMANIN SORUNLARI — Nijat Özön
34. ON KISA OYUN — Türkçesi Ülkü Tamer
35. Simone de Beauvoir SESSİZ BİR ÖLÜM — Bilge Karasu
36. Anton Çehov İVANOV — Ataol Behramoğlu

37. Nathalie Sarraute YÖNELİŞLER — Mükerrem Akdeniz
38. SAHNEYE KOYMA SANATI — Türkçesi Suat Taşer
39. Eisenstein POTEMKİN ZIRHLISI
Renoir HARP ESİRLERİ
Fort CEHENNEMDEN DÖNÜŞ — Nijat Özön
40. Fakir Baykurt AMERİKAN SARGISI
41. Marguerite Duras BÜTÜN GÜN AĞAÇLARDA — Salâh Birsel
42. Heinrich Böll TRENİN TAM SAATİYDİ — Zeyyat Selimoğlu
43. Behçet Necatigil GECE AŞEVİ (Beş Kısa Oyun)
44. Yakup Kadri Karaosmanoğlu ZORAKİ DİPLOMAT
45. Ingmar Bergman AYNADAKİ GİBİ-SESSİZLİK Tezer Özlü-Fadıl Taylan
46. Maksim Gorki KÜÇÜK BURJUVALAR — Güner Sümer
47. Roger Martin du Gard POSTACI — Erdoğan Başar
48. Şerif Hulûsi AHMET HAŞİM
49. Güngör Dilmen Kalyoncu KURBAN
50. Bertrand Russell VİETNAM'DA SAVAŞ SUÇLARI Niyazi Atakoğlu
51. Tibor Déry EĞLENTİLİ BİR GÖMME TÖRENİ — Adalet Cimcoz
52. Cervantes DON QUIJOTE -I- — Bertan Onaran
53. Maksim Gorki TOLSTOY'DAN ANILAR — Akşit Göktürk
54. Kemal Tahir DEVLET ANA
55. Cevdet Kudret KARAGÖZ-I-
56. Knut Hamsun PAN — Behçet Necatigil
57. Maksim Gorki AYAKTAKIMI ARASINDA — Vâ-Nû
58. Franz Kafka AMERİKA — Arif Gelen
59. Aiskhylos ZİNCİRE VURULMUŞ PROMETHEUS
Azra Erhat - Sabahattin Eyuboğlu
60. Şevket Süreyya Aydemir İNKILÂP VE KADRO
61. Nijat Özön TÜRK SİNEMASI KRONOLOJİSİ
62. A. de Saint-Exupéry GECE UÇUŞU — Bertan Onaran
63. Cahit Sıtkı Tarancı ÖMRÜMDE SÜKÛT
64. B. Traven PAMUK İŞÇİLERİ — Adalet Cimcoz
65. Attilâ İlhan YASAK SEVİŞMEK
66. Nâzım Hikmet KEMAL TAHİR'E MAHPUSANEDEN MEKTUPLAR
67. Shakespeare ROMEO İLE JULIET — A. Turan Oflazoğlu
68. Kemal Tahir YORGUN SAVAŞÇI
69. Ahmed Arif HASRETİNDEN PRANGALAR ESKİTTİM
70. Yakup Kadri Karaosmanoğlu POLİTİKADA 45 YIL
71 Bedri Rahmi Eyuboğlu KARADUT 60

BİLGİ YAYINLARI ÖZEL DİZİ

1. Prof. Macit Gökberk FELSEFE TARİHİ	40	Lira
2. Mete Tunçay TÜRKİYE'DE SOL AKIMLAR	15	Lira
3. Prof. Sadun Aren İSTİHDAM, PARA VE İKTİSADİ POLİTİKA	20	Lira
4. Nâzım Hikmet KUVÂYİ MİLLİYE (Resimler: Abidin Dino. Notlar: Cevdet Kudret.)	12,5	Lira
5. Doğan Avcıoğlu TÜRKİYE'NİN DÜZENİ	30	Lira

Kendi fırçasıyle
Bedri Rahmi
Eyuboğlu

Bedri Rahmi Eyuboğlu, Görele'de doğdu (1913). İlk ve orta öğrenimini Trabzon'da yaptı, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'ni bitirdikten sonra Paris'e gitti, iki yıl kadar André Lhote'un atelyesinde çalıştı, dönüşte beş arkadaşıyle birlikte "d gurupu" nu kurdu (1933) ve Akademi öğretim üyeleri arasına katıldı. O tarihten bu yana Akademi'de profesörlük etmektedir. Günümüzün en önemli ressamlarından biri sayılan Eyuboğlu, bir yandan da şiir ve nesir alanlarında çalışmış, yazılarını çeşitli dergi ve gazetelerde yayımlamıştır. Şiir alanında, "Garipçiler"le aynı yıllarda yazan şair, onlardan ayrı bir yol tutmuş, halk şiirinin ve resmin olanaklarından yararlanmıştır. Şiirleri şu kitaplarda toplanmıştır: "Yaradana Mektuplar" (1941), "Karadut" (1948), "Tuz" (1952), "Üçü Birden" (1953, ilk üç kitabın bir araya toplanmış biçimi), "Dördü Birden" (1956, ilk üç kitaba eklenen yeni şiirlerle), "Karadut 69" (1969, Dördü Birden'e eklenen yeni şiirlerle).

Sanatseverler arasında eserleri ilgiyle karşılanan ve tekrar tekrar basılan şairin beş kitaptan birleşik bu son eserinde bütün şiirleri bir araya toplanmıştır.

BİLGİ BASIMEVİ - ANKARA, 1969

10 LİRA